

PRIORITETER FOR VELSTAND

Den Europæiske
Investeringsbank | Gruppe

PRIORITETER FOR VELSTAND

2024 AKTIVITETSBERETNING

Den Europæiske
Investeringsbank | Gruppe

EIB-Gruppens aktivitetsberetning 2024
Prioriteter for velstand

© Den Europæiske Investeringsbank, 2025.

98 -100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg

Alle rettigheder forbeholdes.

Alle spørgsmål om rettigheder og licensering skal rettes til publications@eib.org.

Læs mere om EIB's aktiviteter på vores websted, www.eib.org.

Eller kontakt info@eib.org. Få vores e-nyhedsbrev på www.eib.org/sign-up.

© Fotos: EIB, Energy Dome, Verkor, Swappie, Matr Foods, Rim Foam, Shutterstock, GettyImages.

Udgivet af Den Europæiske Investeringsbank.

Trykt på FSC®-papir.

HVAD INDEHOLDER BERETNINGEN

Folk og erhvervsdrivende forventer, at Europa støtter fremtidssikrede investeringer. Investeringer, der forbedrer deres liv. Investeringer, der forstærker sikkerheden og giver nye muligheder. I 2024 lancerede EIB-Gruppen en strategisk køreplan præcis med det formål. Med vores strategiske kerneprioriteter i centrum vil vi sætte skub i den grønne omstilling, fremme teknologisk innovation, værne om sikkerhed og forsvar samt støtte regional samhørighed og social infrastruktur. Vores forpligtelse til international udvikling og kapitalmarkedernes integration beskytter Europas stærke position i verden. **Vores prioriteter fremmer vækst, velstand og teknologiske og sociale fremskridt i de enkelte medlemsstater på tværs af hele EU og rundt omkring i verden.** De er afstemt efter de europæiske lederes dagsorden om konkurrenceevne, strategisk uafhængighed og økonomisk sikkerhed. Vores arbejde på disse områder bidrager til at give Europa en stærk stemme rundt omkring i verden og til at imødegå de aktuelle geopolitiske udfordringer. I denne beretning fremhæves projekter som eksempler på vores arbejde under de enkelte prioriteter.

INDHOLD

2 2024 HØJDEPUNKTER, OPLYSNINGER OM LÅNGIVNING OG INDVIRKNING

4 EIB-GRUPPEN I DIT LAND

6 EIB I DIN VERDEN

9 VORES STRATEGISKE KERNEPRIORITETER

1. KLIMA

- 12 Tyskland: Energi fra den gode jord
- 13 Tyskland: Elnet til det grønne hjerte
- 14 Frankrig: Gigaindsats for batterier
- 16 Italien: Vedvarende energi under kuplen
- 18 Polen: Endelig i sikkerhed

2. DIGITALISERING OG TEKNOLOGISK INNOVATION

- 22 Belgien: Helt uden sovemaske
- 23 Finland: Teknologi uden udløbsdato
- 24 Tyskland: Snup en telekøretur
- 25 Italien: El til fremtiden
- 26 Spanien: Kickstart af motorcykeludvikling
- 27 Østrig: Stål bliver grønnere
- 28 Spanien og Sverige: En bølge af innovation
- 29 Polen: En stråle af innovation
- 30 Frankrig: Justerbare antistoffer

3. SIKKERHED OG FORSVAR

- 34 Danmark: Et nyt kapitel for Esbjerg

4. EN MODERNE SAMHØRIGHEDSPOLITIK

- 38 Italien: En svær beslutning
- 39 Rumænien: Omstilling på en tagryg
- 40 Slovenien: Mere grøn energi
- 41 Polen: Spor ud til havet

5. SOCIAL INFRASTRUKTUR

- 44 Cypern: Boliger at vokse i
- 45 Østrig: Ny stor lejeplads
- 46 Tjekkiet: Ostravas ekstranummer
- 47 Italien: Ikke nogen selvmodsigelse

6. LANDBRUG OG BIOØKONOMI

- 50 Grækenland: Reservoir som sikkerhedsnet
- 51 Spanien: En helt anden olie kilde
- 52 Danmark: Svampebaseret hakkekød
- 54 Tyskland: Modernisering af mejeriet
- 55 Tyskland: En lækker løsning

7. GLOBALE INVESTERINGER MED STOR INDVIRKNING

- 58 Bosnien-Hercegovina: Strømninger ind i fremtiden
- 62 Albanien: På sporet
- 63 Ukraine: Vi hjælper alle sammen hinanden
- 64 Sydafrika, Mozambique, Taiwan: Egenkapital sætter gang i tingene
- 65 Mauretanien: En fremtid med diversitet

8. KAPITALMARKEDSUNIONEN

- 68 Spanien og Frankrig: Platforme for kapital

72 HVOR MIDLERNE KOMMER FRA

74 LEDELSE

75 HØJDEPUNKTER FRA GRUPPENS FORRETNINGSPLAN 2025-2027

HØJDEPUNKTER I 2024

**EIB-GRUPPEN
I 2024**

**88,8 mia.
EUR**

**DEN EUROPÆISKE
INVESTERINGSBANK
I 2024**

**68,2 mia. EUR
i EU**

**8,4 mia. EUR
uden for EU**

**DEN EUROPÆISKE
INVESTERINGSFOND
I 2024**

**14,4 mia.
EUR**

Den Europæiske Investeringsfond (EIF), som er en del af EIB-Gruppen, specialiserer sig i risikofinansiering for at støtte mikrovirksomheder samt små og mellemstore virksomheder og stimulerer vækst og innovation over hele Europa. Den leverer finansiering og ekspertise til sunde, bæredygtige investeringer og garantifinansieringer. EIF's aktionærer omfatter EIB, Europa-Kommissionen samt offentlige og private banker og finansielle institutioner.

EIB'S INDVIRKNING

238 500
ha

Plantning og
genopretning af skov

854 000

Nye 5G-abonnenter

368 000

Studerende ved
lærestalter med
finansiering

20 964
MWh

Kapacitet til elproduktion
fra vedvarende
energikilder

100 400

Boliger med bedre
energieffektivitet

14,7 mio.

Husholdninger, der kan
få el

107 370 km

Elledninger opført/
opgraderet

7,2 mio.

Intelligente elmålere
installeret

14,9 mio.

Mennesker, der får bedre
sundhedsbehandling

67,5 mio.

Mennesker med bedre
bymæssig/regional
infrastruktur

305 mio.

Yderligere passagerer
med offentlig transport

19 800

Sociale boliger eller billige
boliger blev bygget eller
istandsat

2,5 mio.

Mennesker med nye
renovationssystemer

5,9 mio.

Mennesker med
bedre sanitære forhold

13,7 mio.

Mennesker med
renere drikkevand

2 mio.

Mennesker med mindre
risiko for oversvømmelse

49

Opsendte satellitter

1,5 mio.

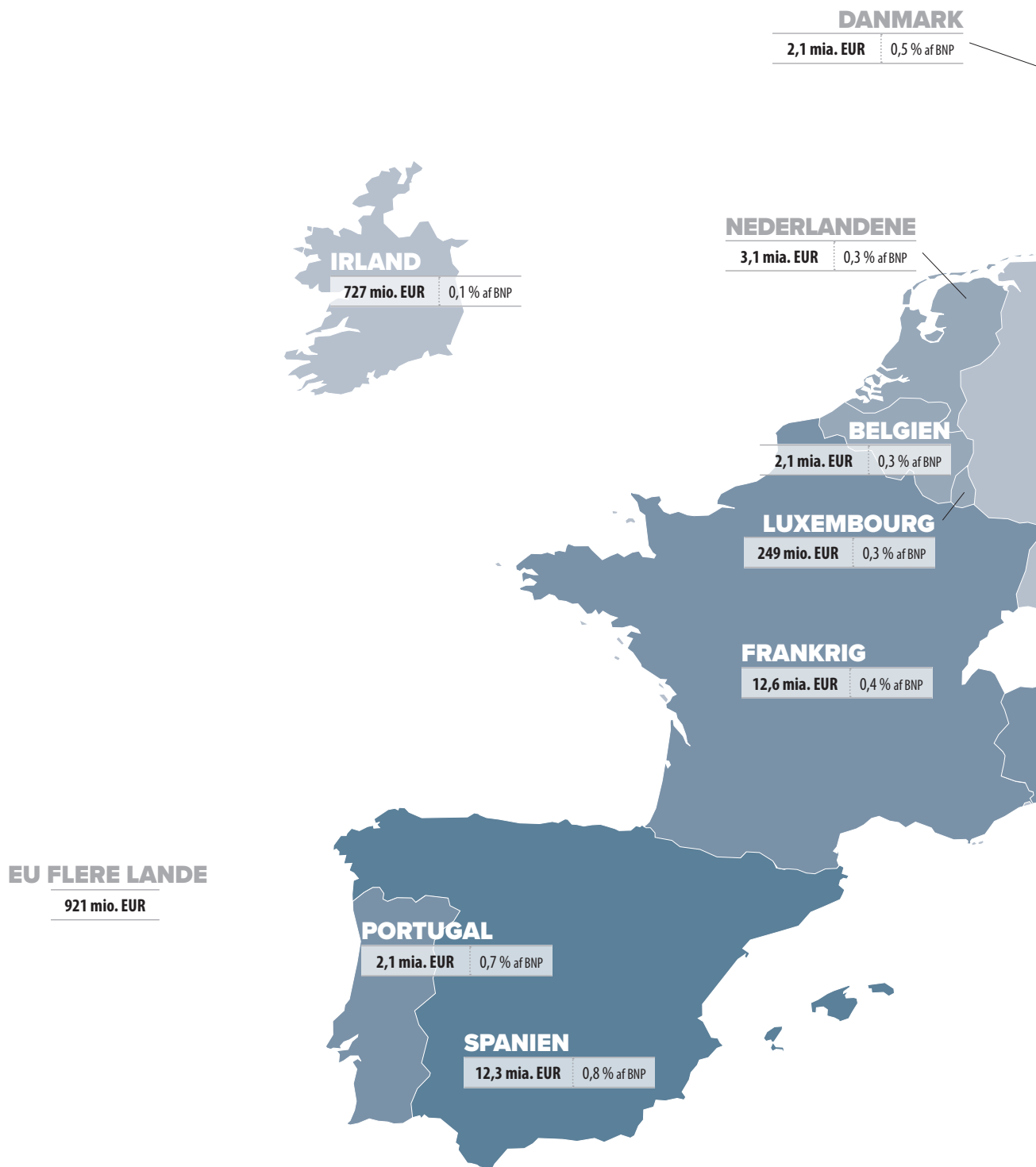
Nye jobs skabt frem til
2028

1,1 %

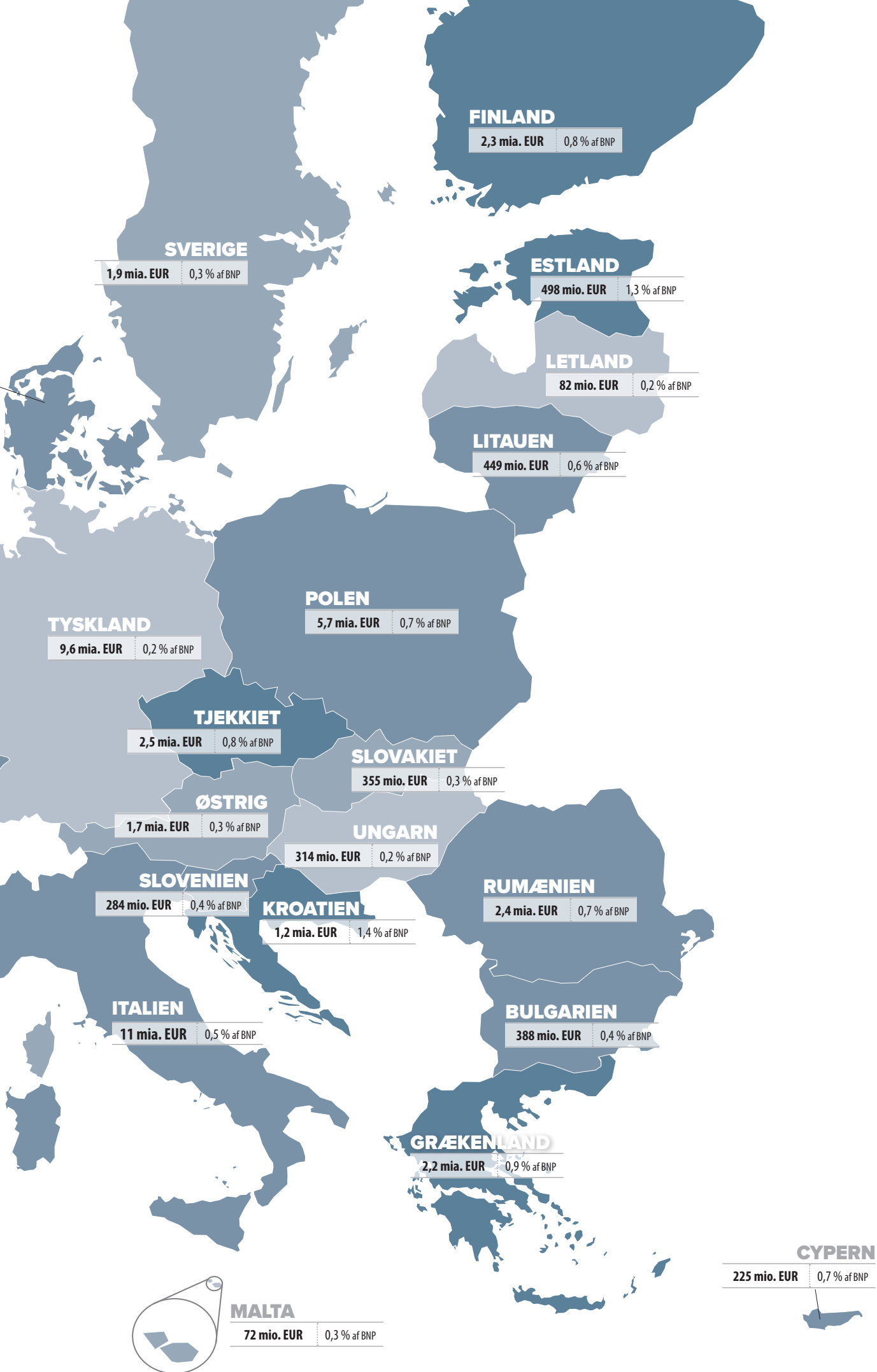
Indvirkning på EU's BNP frem til
2028

Forventede resultater af nye
finansieringer, der blev underskrevet
i 2024.
Alle tal er ureviderede og foreløbige.

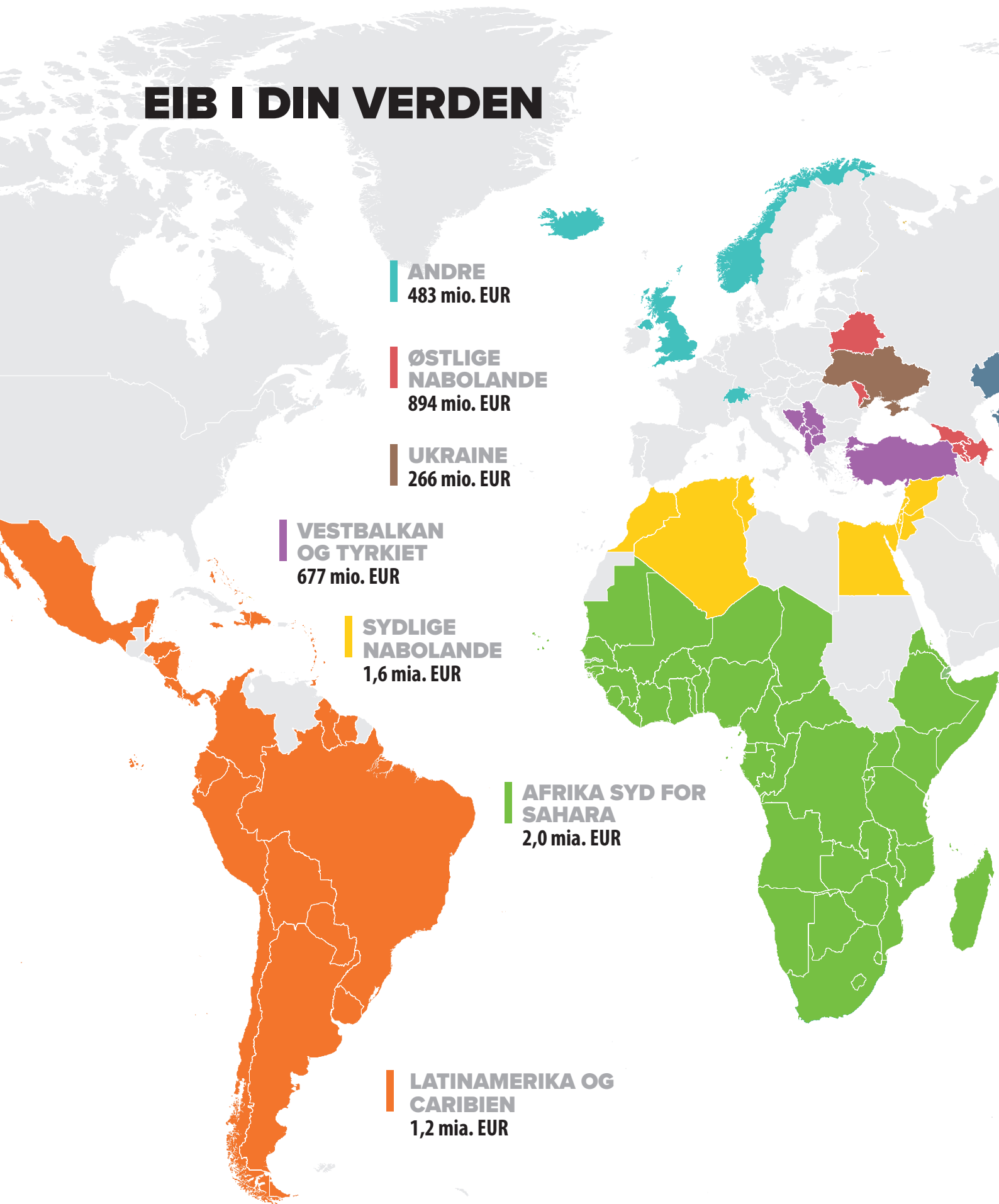
EIB-GRUPPEN I DIT LAND

Mørkere farver betyder større investeringer i procent af BNP.

EIB I DIN VERDEN

ANDRE
483 mio. EUR

**ØSTLIGE
NABOLANDE**
894 mio. EUR

UKRAINE
266 mio. EUR

**VESTBALKAN
OG TYRKIET**
677 mio. EUR

**SYDLIGE
NABOLANDE**
1,6 mia. EUR

**AFRIKA SYD FOR
SAHARA**
2,0 mia. EUR

**LATINAMERIKA OG
CARIBIEN**
1,2 mia. EUR

**I ALT
UDEN FOR EU
8,4 mia. EUR**

**ASIEN
1,3 mia. EUR**

Den Europæiske Investeringsbank tilslutter sig, anerkender eller dømmer ikke den juridiske status for områder, grænser, farver, denominationer eller oplysninger, der fremgår af dette kort.

Efter at EU pålagde Syrien sanktioner i november 2011, suspendede EIB al långivning og rådgivning i landet. EIB er dog en del af keredonorgruppen for Syrien, som overvåger situationen under ledelse af EU og FN.

VORES STRATEGISKE KERNEPRIORITETER

50,7
mia. EUR

Beliggenheden af Verkors gigafabrik i nærheden af Dunkerque gør det nemmere at importere råvarer og eksportere batterier.

KLIMA

“ Opskalering af fremspirende rene teknologier er en af de mest presserende udfordringer for Europa i dag. Innovationen inden for cleantech har mere fart på end nogensinde før, men det er stadig en kapitalintensiv opgave af dimensioner at omdanne gennembrud til skalerbare løsninger, der er klar til at komme på markedet – især når det drejer sig om hidtil usete produkter. Sådanne pionerprojekter er ofte forbundet med stor risiko, så det er afgørende at skabe stærke partnerskaber mellem den offentlige og den private sektor for at overvinde forhindringerne. Vi har forpligtet os til at slå bro over denne kritiske finansieringskløft for virksomheder på vækststadiet og at være katalysator for virkningsfulde partnerskaber for at accelerere udrulningen af forandringskabende teknologier. Ved at støtte Europas mest lovende cleantech-ventures vil vi sætte skub i vores energiomstilling, fremme økonomisk robusthed og sikre Europas position i den globale rene økonomi. ”

Irene Gálvez Verdú, afdelingschef for egenkapital og vækstkapital, direktoratet for finansiering, EIB

“ Finansiering til modstandsdygtig grøn infrastruktur er mere afgørende end nogensinde før – i lyset af skræmmende nye former for ødelæggende uvejr, tørke og skybrud. Den Europæiske Investeringsbank er så heldig at kunne bidrage i stor skala ved at støtte regeringspolitikker og tiltrække vigtig privat kapital til klimafinansiering. Jeg tror, at vi som EU's klimabank kan blive endnu smidigere i praksis, gøre mere og holde en klar, langsigtet politisk kurs. Det vil være det perfekte supplement til alle vores andre strategiske prioriteter. ”

Dirk Roos, afdelingschef for energiomstillingsprogrammer, direktoratet for projekter, EIB

ENERGI FRA DEN GODE JORD

I Tyskland er der boringer i gang for at høste varme og energi fra klippegrunden under jorden. Det er en innovativ løsning, som ikke kræver vandreservoirer

Daniel Mölk arbejdede i begyndelsen af 2010'erne i den bayerske by Geretsried på et projekt, der handlede om at lede efter reservoirer af varmt underjordisk vand som led i det lokale forsyningselskabs plan om at producere hydrotermisk energi. De fandt ikke noget vand, men Daniel Mölk og hans team fik et unikt kendskab til jorden og klippeformationerne omkring byen. Det dannede grundlag for en geotermisk pionerindsats samme sted 13 år senere.

Geotermiske energiprojekter handler for det meste om at indfange varme fra underjordiske vand- eller dampreservoirer ved hjælp af boringer. I Geretsried og mange andre steder er underjordisk vand dog hverken til rådighed eller tilgængeligt. Daniel Mölk, administrerende direktør for Eavor Germany, et datterselskab af den canadiske virksomhed Eavor, har derfor boret dybt ned i jorden og indfanger varme fra selve klippegrunden.

Det første Eavor-Loop-kredsløb i kommerciel skala er under opførelse i Geretsried med et tilskud på 91,6 mio. EUR fra Innovationsfonden og 45 mio. EUR i finansiering fra Den Europæiske Investeringsbank. Denne innovation vil forsyne det, der svarer til 30 000 husstande i området, med ren, vedvarende varme og elektricitet.

Systemet ligner en kæmpe underjordisk radiator. Eavors teknikere borer to lodrette brønde, som er mellem 4 500 og 5 000 m dybe. Så borer de 12 par vandrette sidekanaler, som er 3 000-3 500 m lange, ud fra bunden af hver brønd. Det giver i alt omkring 80 km boringer pr. kredsløb. (Anlægget i Geretsried vil have fire sådanne kredsløb). Derefter fyldes kæmperadiatoren med rent vand, som bliver sat i gang af en pumpe. Når pumpen slås fra, fortsætter systemet med at cirkulere vandet ved hjælp af naturlig termosyfon-effekt. Det betyder, at vandet i bunden af systemet opvarmes af klippegrunden via varmeledning og stiger op til overfladen af sig selv. Der kan det bruges direkte til fjernvarme eller strøm. Anlæggets udledning af drivhusgasser er mindre end udledningen fra traditionelle geotermiske anlæg, fordi der ikke skal tilføres mere væske, og det kræver ikke omfattende brug af pumper.

Det første kredsløb i Eavor-Loop-projektet i Geretsried forventes at være i drift ved udgangen af 2024. Alle fire kredsløb forventes at være i drift inden udgangen af 2026. Virksomheden arbejder på endnu et projekt i Hannover.

“ Når pumpen slås fra, fortsætter systemet med at cirkulere vandet ved hjælp af naturlig termosyfon-effekt. ”

ELNET TIL DET GRØNNE HJERTE

Elnettet i Thüringen moderniseres med sigte på smidigere dekarbonisering

For at mindske CO₂-udledningen og styrke energisikkerheden er Europa i gang med at investere massivt i vedvarende energiformer som vind- og solenergi. Men den uregelmæssige forsyning af elektricitet fra sol og vind, der afhænger af vejret, gør det vanskeligt for netoperatørerne at forudsige og styre udbud og efterspørgsel af elektricitet. En stor andel af vedvarende energi kan også gøre det vanskeligere at opretholde en stabil elfrekvens i forsyningsnettet. Det udgør en risiko for stabiliteten, da systemet i så fald i mindre grad vil kunne modstå pludselige forstyrrelser, f.eks. hvis en stor generator sætter ud, eller vinden pludselig aftager.

TEAG, som er operatøren af distributionsnettet i Thüringen i Tyskland, er blandt de mange netoperatører i Europa, som er i gang med at investere nu for at gøre vejen til dekarbonisering lettere. Thüringen kaldes også "Tysklands grønne hjerte" på grund af sine tætte skove. Over 57 % af regionens elektricitet kommer fra vedvarende energi, herunder 22,4 % fra vindkraft.

I april 2024 underskrev TEAG et lån på 400 mio. EUR med Den Europæiske Investeringsbank som led i EU's REPowerEU-plan. Det skal bidrage til finansiering af et investeringsprogram på 600 mio. EUR til modernisering af det meget spredte forsyningsnet i regionen. Det omfatter 620 kommuner, heraf mange små kommuner med kun 10 000-20 000 indbyggere. Lånet har sat TEAG i stand til at fordoble sine investeringer i elnettet og ansætte yderligere mindst 300 medarbejdere.

“ Vi forventer en enorm stigning i behovet for vedvarende energikilder. ”

"Vi forventer en enorm stigning i behovet for vedvarende energikilder," siger Mike Karaschinsky, afdelingschef i TEAG. "Tyskland har bevæget sig fra et meget centraliseret system med kul- og atomkraftværker tæt på forbrugscentrene til et meget decentraliseret system, hvor strømmen genereres, når vejrf forholdene er optimale. Udfordringen er at forstå, hvor de fremtidige forsyningsstrømme vil være, og hvor den stærkeste trafik vil være."

Intelligent net

Investeringsprogrammet omfatter installation af nye elkabler og luftkabler med alle former for spænding samt udskiftning af andre kabler og ledninger. Der skal også bygges transformerstationer, og der vil være behov for moderne netkomponenter med henblik på automatiseret og digital fordeling af strømmen. Investeringerne er nødvendige for at modernisere elnettet, så flere decentraliserede producenter og brugere af sol- og vindkraft kan blive tilsluttet. Det gælder bl.a. forbrugere, som ønsker at tilslutte solceller, varmepumper og ladebokse til elbiler for at nyde godt af den digitale omstilling.

"Vi ser en stigning i elektromobiliteten, hvor bilbatterier og ladestandere kan sende energi tilbage til elnettet. Derfor skal vi investere i et meget mere intelligent net," siger Mike Karaschinsky.

GIGAINDSATS FOR BATTERIER

Den franske opstartsvirksomhed Verkor er i gang med at bygge en gigafabrik i Dunkerque til masseproduktion af battericeller til 300 000 elbiler om året

Benoît Lemaignan og fem andre stiftede den franske batterivirksomhed Verkor i juli 2020. Virksomhedens navn henviser til Vercors-bjergkæden i nærheden af Benoît Lemaignans fødeby Grenoble. Væksten har været lige så stejl som bjergskråningerne.

Efter at have rejst en startkapital på 250 mio. EUR til innovationscentret i Grenoble kunne Verkor hurtigt tiltrække mere kapital, bl.a. 650 mio. EUR i statsstøtte som led i France 2030-planen, der skal hjælpe fransk industri med at følge med udviklingen gennem massive investeringer i innovative teknologier og den grønne omstilling. Støtten omfattede 60 mio. EUR fra Hauts-de-France-regionen og 30 mio. EUR fra Dunkerque.

I april 2024 godkendte Den Europæiske Investeringsbank 270 mio. EUR i direkte lån til Verkor til opførelsen af gigafabrikken i Dunkerque, med støtte fra InvestEU. Desuden har Banken planer om at underskrive formidlede lån med deltagende forretningsbanker. Det kan bringe projektets samlede finansiering op på 400 mio. EUR.

Svingende markeder

Så stor en investering er ikke uden risiko.

"Det er ikke nemt for opstartsvirksomheder som Verkor at rejse flere milliarder i egenkapital og gældsfinansiering på markedet for batterier til elbiler," siger Olivier Kueny, lånedarbejder i Den Europæiske Investeringsbank, som arbejdede med aftalen. "Efterspørgslen efter elbiler og priserne på råstoffer svinger meget. Megaprojekter som dette er forbundet med teknologi-, markeds- og byggerisici, som kan gøre det svært for sponsorer og långivere at finde balancen i struktureringen af finansieringen."

Batterier udgør mellem 30 % og 50 % af prisen på en elbil, og elbiler er stadig dyrere end tilsvarende biler, der kører på fossile brændstoffer. Bilfabrikanterne arbejder på at gøre elbiler billigere, så elbiler produceret i Europa kan konkurrere med biler, der kører på fossile brændstoffer, og med elbiler produceret i Asien. "Konkurrencen er skarp i denne sektor," siger Jonas Wolff, cheffingeniør i Den Europæiske Investeringsbank. "Der er en teknologirisiko, fordi fabrikanterne hele tiden skubber til grænserne for at klemme lidt mere ud af batterierne, så de kan sænke prisen."

Sådan skubber man til grænserne

For eksempel er katoden, som er en nøglekomponent i et litiumionbatteri, fremstillet af en blanding af nikkel, mangan og kobolt samt en vis mængde litium og andre metaller. "Opskriften på blandingen er proprietær," siger Jonas Wolff.

Metallerne er dyre og stærkt volatile. Samtidig er forsyningskæderne og udvindings- og fremstillingsprocesserne komplekse. Der er en tendens til at mindske mængden af dyre og volatile metaller i blandingen for at reducere omkostningerne og gøre prisen mere stabil. Desuden skal der tages hensyn til lovgivningen i forbindelse med forsyningskæderne, der ofte befinder sig uden for Europa. "Vi stræber efter lokal produktion af materialet, og så udvider vi den til Europa og videre endnu," siger stifter Benoît Lemaignan. "Vi vil stadig hente visse materialer fra Afrika, Sydamerika og Asien. Men vores litiumforsyning vil typisk være fra Europa. Vi vil have en vis nikkelforsyning fra Europa og en vis koboltforsyning fra Marokko. Vi er i gang med at udvikle værdikæderne sammen med Renault."

Gigafabrikken beliggenhed tæt på havnen i Dunkerque vil gøre det nemmere at importere råstoffer og eksportere de færdige produkter til Renaults fabrikker. Med fire produktionslinjer forventes gigafabrikken at fremstille battericeller til op til 300 000 biler om året. Desuden forventes projektet at skabe 1 500-2 000 arbejdspladser i Dunkerque inden 2030.

“ Denne virksomhed gør alt det rigtige. Det er en innovativ europæisk opstartsvirksomhed, der smører den grønne omstilling i den europæiske bilsektor, og den bidrager til Europas globale konkurrenceevne i en nøglesektor. ”

VEDVARENDE ENERGI UNDER KUPLLEN

Kuldioxid forårsager klimaforandringer. Men en italiensk virksomhed har fundet ud af, hvordan man kan gøre det til en løsning med hensyn til lagring af vedvarende energi – og bekæmpe den globale opvarmning

I det centrale Sardinien ses en enorm ballon i horisonten. Den er fuld af kuldioxid, dvs. en af de vigtigste drivhusgasser, der forårsager farlige klimaforandringer. Alligevel kan selve den gas, der forårsager global opvarmning, også spille en vigtig rolle i kampen mod klimaforandringerne. Energy Dome, en opstartsvirksomhed med hovedsæde i Milano, bruger den enorme ballon, der også kaldes kuplen, som en central del i sit CO₂-batteri.

"Aktuelt er vedvarende energikilder ved at overhale alle andre, når det gælder elproduktion, men der er en hage ved dem – solen skinner ikke altid, og vinden blæser ikke hele tiden," siger Paolo Cavallini, personalechef i Energy Dome. "Samtidig har vi brug for el fra vedvarende energikilder døgnet rundt, så vi har altså brug for langvarig energilagring."

Lagring er den manglende brik i revolutionen inden for vedvarende energi. Energiproducenterne skal kunne gemme den energi, der produceres af vind eller sol, så den kan bruges, når produktionen er lav. Innovatorerne er i gang med at afprøve en række forskellige metoder. Energy Domes metode er en af de mest lovende. Virksomhedens innovation kan lagre energi i op til ti timer og koster kun halvt så meget som lagring i litiumionbatterier. "Lagringstiden er altafgørende, fordi den gør det muligt at erstatte fossile brændstoffer med vedvarende energi, som så kan udgøre op til 90 % af Europas energimiks," siger Paolo Cavallini.

Energy Domes pioner anlæg er det første af sin art og har været i drift i to år. I Ottana kommune på Sardinien er der gang i byggeriet af et anlæg i fuld skala, som kan generere 200 MWh el i én enkelt afladning – svarende til 2 439 Tesla Model 3 Long Range-batterier.

"Langvarig energilagring er det manglende led i virkeliggørelsen af energiomstillingen," siger Paolo Cavallini, "og vi tror på, at vi kan føre an med vores teknologi."

Fra negativ til positiv

I løbet af dagen bruger CO₂-batteriet overskudsenergi fra det lokale elnet – normalt fra solenergi – til at komprimere kuldioxid og gøre det flydende. Det lagres i ståltanke. Dette udnytter, at kuldioxid bliver flydende under højt tryk ved rumtemperatur – i modsætning til luft. Kompressionen genererer også varme, som lagres i særlige lagringsenheder til termisk energi. Når der er brug for elektricitet, vendes processen om. Det lagrede flydende kuldioxid opvarmes gennem lagringsenhederne, så det igen bliver til gas. Derefter føres gassen tilbage til kuplen. Men på vej derhen får den en turbine til at dreje rundt, så der produceres elektricitet.

"Hele processen er et lukket kredsløb, som sender 75 % af den energi, der oprindeligt blev brugt under opladning, tilbage i elnettet," siger Paolo Cavallini. "Det kan holde i 30 år uden på nogen måde at blive slidt – i modsætning til andre elektrokemiske teknologier, der hurtigt forringes."

Støtte til Europas grønne omstilling

For at bekæmpe klimaforandringerne har EU en ambitiøs plan om omstilling til en kulstofneutral økonomi inden 2050. For at opfylde dette mål skal Europa erstatte den tabte produktionskapacitet med fossile brændstoffer med kulstoffrie kilder, især vedvarende energikilder som vind og sol.

Energy Domes lagringsløsning støttes af Den Europæiske Investeringsbank og Breakthrough Energy Catalyst, der er stiftet af Bill Gates, med finansiering på i alt 60 mio. EUR. Løsninger som denne er kritiske for Europas klimamål. "Det er et inspirerende eksempel på forandringsskabende teknologi, som vi skal bruge mere af i Europa og over hele verden," siger Alessandro Ronzoni, lånedarbejder i Den Europæiske Investeringsbank, som arbejdede med aftalen. "Denne finansiering vil bidrage til opførelsen af anlægget, udrulning af teknologien og mobilisering af privat finansiering."

Langvarig energilagring i fremtiden

Energy Domes batterier kan i høj grad medvirke til at opnå balance mellem udbuddet af energi fra vedvarende energikilder og efterspørgslen efter energi. De kan også sørge for backuplagring i flere dage for at stabilisere elnettet i tilfælde af dårligt vejr, som afbryder elproduktionen fra solcellepaneler.

Kuldioxidbatteriernes rimelige pris får dem også til at skille sig ud. De er fremstillet af miljøvenlige materialer og færdiglavede komponenter. Det betyder, at de kan generere elektricitet til en lavere pris end litiumionbatterier.

"Vores anlæg på Sardinien er det første modul i fuld skala af sin art, og vi har planer om tilsvarende moduler over hele verden," siger Paolo Cavallini. "Vores kupper fungerer i mange forskellige størrelser og konfigurationer."

“ **Langvarig energilagring er den manglende brik i virkeliggørelsen af energiomstillingen.** ”

ENDELIG I SIKKERHED

I september 2024 oplevede det sydvestlige Polen en altødelæggende oversvømmelse. Racibórz Dolny-reservoiret beskyttede flere millioner mennesker og viste, hvor stærk sikringen mod oversvømmelse var

Czesław Burek, wójt i Lubomia, drømte om en fremtid, hvor indbyggerne i Nieboczowy ikke behøvede at bekymre sig om den konstante trussel om oversvømmelse. Landsbyen i det sydvestlige Polen var hårdt ramt, da floden Odra i 1997 gik over sine bredder – den værste oversvømmelse i regionens historie. Huse blev ødelagt og flere mistede livet, så lokalsamfundet var hårdt ramt. Czesław Burek, hvis titel angiver, at han er overhoved for en gruppe landsbyer, lovede at forhindre, at en sådan tragedie nogensinde ville ske igen. Muligheden bød sig, da den polske regering besluttede at bygge det store Racibórz Dolny-reservoir i Odraldalen i nærheden af landsbyen. Men hvis projektet skulle blive til noget, var beboerne nødt til at flytte. "Med vandløb hele vejen rundt omkring os oplever vi pludselige oversvømmelser i ekstreme vejsituationer," siger Czesław Burek. "Hvis vi var blevet boende, ville vi ikke have haft nogen landsby mere."

Lokalsamfundet grundlagde Nowe Nieboczowy. "Nye Nieboczowy" skød op kun få kilometer fra den oprindelige landsby. Det var en svær beslutning, men den viste sig at være det hele værd, da en katastrofal oversvømmelse ramte det sydvestlige Polen i september 2024. Takket være det nye store reservoir blev landsbyen ikke ramt. Ud over at beskytte Nowe Nieboczowy mildnede reservoiret virkningerne af oversvømmelserne for over 2,5 mio. indbyggere i tre provinser: Schlesien, Nedre Schlesien og Opolskie. "Det tog 19 år og mange udfordringer undervejs, men i sidste ende fandt vi en måde at beskytte vores lokalsamfund og bevare vores arv på," siger Czesław Burek.

Den første lakmusprøve

Jaspersinitiativet, som er et partnerskab mellem Europa-Kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank, ydede assistance med forberedelsen af Racibórz Dolny-reservoiret og andre projekter til sikring mod oversvømmelser langs floderne Odra og Nysa. "Reservoiret fungerer som en kæmpe stødpude mod oversvømmelser fra floderne Odra og Nysa," siger Łukasz Wyra, seniorvandingeniør i Den Europæiske Investeringsbank, som arbejdede med projektet. "Det er en central del af beskyttelsessystemet mod oversvømmelser på Odra-floden."

I september 2024 skulle reservoiret stå sin prøve. Regionen blev ramt af den største oversvømmelse, der nogensinde er målt. Den var endda værre end den historiske oversvømmelse i 1997, som forårsagede enorme skader og påvirkede 600 000 mennesker i Wrocław. Under stormen Boris faldt der fem gange så meget regn som normalt i september på bare fire dage. Det gav udbredte skader over hele det sydlige Polen. Reservoirets effektivitet blev så godt modtaget, at der kom tusindvis af beskeder på Google Maps, hvor folk udtrykte deres taknemmelighed for, at de flyttede landsbyer havde ofret sig, så reservoiret kunne blive bygget. "Det reddede byen Racibórz, hvor min mor og hendes forældre kommer fra," står der i en af beskederne. "Jeg vil gerne takke alle dem, der tidligere boede i Ligota Tworkowska og Nieboczowy og de 240 familier, der var nødt til at flytte."

Sikring mod oversvømmelser over hele Polen

De seneste oversvømmelser viser, hvor vigtigt det er at have risikostyringsprojekter for oversvømmelser, og hvor forudseende den polske regering var, da den tog initiativ til ambitiøse projekter til beskyttelse af sårbare områder mod oversvømmelser over hele landet, f.eks. i Kotlina Kłodzka, Sandomierz, Słubice, Żuławy og Węzeł Oświęcimski.

"Med EU-finansiering i ryggen har vi afsluttet 119 projekter med fokus på klimatilpasning, herunder investeringer til bedre sikring mod oversvømmelser, inddæmning af vand og udvikling af systemer til forudsigelse af trusler samt beredskabssystemer i Polen," siger Jarosław Orliński, direktør i ministeriet for udviklingsfonde og regional udvikling. "Uden disse investeringer ville ødelæggelserne have sprængt skalaen, langt mere omfattende end det, vi oplevede."

Et tiltagende fænomen

Oversvømmelser er nogle af de mest ødelæggende naturhændelser, og klimaforandringerne gør, at de forekommer hyppigere og er mere alvorlige. Ifølge forskerne vil firedages skybrud forekomme mindst dobbelt så hyppigt og være 7 % mere intense. Hvis den globale temperatur stiger med 2° C, vil sådanne skybrud forekomme ca. 50 % hyppigere.

"Vi har brug for flere projekter som disse, og det er nødvendigt at udvide og forbedre den eksisterende infrastruktur, fordi vi er ved at miste sikkerhedsmargenen," siger Eckart Tronnier, chef for Jaspers-rådgivningsteamet. "I mange tilfælde er der en infrastruktur for beskyttelse mod oversvømmelser, men den bliver egentlig ikke brugt. Kun når katastrofen rammer, kan vi se, hvor vigtig en rolle infrastrukturen spiller i at redde liv og undgå omfattende skader."

Det tekniske rådgivningsteam har fået en ny opgave med at støtte de polske myndigheder med at kortlægge og opstille prioriteter for nye risikostyringsprojekter mod oversvømmelser.

Projekter til beskyttelse mod oversvømmelse kan også give nyt liv til byer.

"Restauranter og butikker begyndte efterhånden at dukke op i Wrocław, og flodbredderne blev forvandlet til grønne områder med cykelstier," tilføjer Eckart Tronnier. "På den måde kan vand igen blive et aktiv for byen."

14,4
mia. EUR

Swappie i Finland
forlænger levetiden for
smartphones og mindsker
kulstofemissionen.

2

DIGITALISERING OG TEKNOLOGISK INNOVATION

“

Vores støtte til banebrydende teknologi som kunstig intelligens er vigtig for at få videnskabelige fremskridt til at gå hurtigere, sætte skub i produktiviteten og konkurrenceevnen samt forvandle forretningsmodeller. Den sætter også mere fart på energiomstillingen og forbedrer vores sikkerhed og forsvar f.eks. gennem teknologi til cybersikkerhed. ”

Antonello Locci, chef for innovative digitale teknologier og fremstillingsindustrier, direktoratet for projekter, EIB

“

Hver eneste af disse virksomheder skubber ikke alene til teknologiens grænser, de forstærker også Europas fremtidige uafhængighed i kritiske sektorer. ”

Yu Zhang, afdelingschef for industri 4.0 og biovidenskaber, direktoratet for finansieringer, EIB

“

Vores stærke engagement i finansiering af innovation og digitalisering støtter Europas indsats for at forbedre sin konkurrenceevne. Vores finansiering til et stærkt videnskabeligt og teknologisk fundament, til hurtig adgang til information og digitale tjenester, øger Europas innovationskapacitet – og skaber i sidste ende arbejdspladser i Europa. ”

Christine Garburg, chef for virksomheder, Østersøområdet og Nordeuropa, direktoratet for finansieringer, EIB

“

Innovative medicotekniske virksomheder i den første udviklingsfase er dybt involveret i europæisk forskning og udvikling, som bidrager til at skabe positive konsekvenser af viden. Den slags investeringer imødekommer uopfyldte medicinske behov med en betydelig samfundsøkonomisk indvirkning, herunder betydelige sundhedsfordele. ”

Dana Burduja, afdelingschef for biovidenskab og sundhed, direktoratet for projekter, EIB

HELT UDEN SOVEMASKE

Nyxoahs innovation er en minimalistisk behandling af obstruktiv søvnapnø, som er verdens mest almindelige søvnforstyrrelse

Den medicotekniske virksomhed Nyxoah har identificeret obstruktiv søvnapnø som et kritisk marked i kraft af det store behov hos patienterne og begrænsningerne ved de nuværende behandlingsmuligheder. Derfor har den belgiske virksomhed udviklet en ny enhed til behandling af søvnforstyrrelsen. "En af de mest motiverende faktorer var, at så mange patienter opgav behandlingen, hvor man øger trykket i luftvejene. Denne behandling er normalt førstevalget til behandling af obstruktiv søvnapnø," siger Olivier Taelman, administrerende direktør for Nyxoah. "Vi så dette tydeligvis uopfyldte behov for patientorienterede løsninger, så vi udviklede en minimalt invasiv neurostimulerende enhed."

Nyxoahs Genio-enheden kan med sit innovative design udgøre et stort skridt fremad for de 14 % mænd og 7 % kvinder, der anslås at lide af moderat til alvorlig søvnapnø.

Ved standardbehandlingen med en maske, der "kontinuerligt øger trykket i luftvejene", skal patienten have en ubehagelig maske på hele natten. Mange patienter kan ikke affinde sig med behandlingen og finder den ubehagelig eller søvnforstyrrende. Halvdelen af brugerne falder fra behandlingen inden for få år.

Den Europæiske Investeringsbank anerkendte Genios potentiale og investerede 37,5 mio. EUR i juli 2024 for at støtte forskning og udvikling yderligere og opskalere produktionen.

"Vores neurostimulerende teknologi er designet til at give bedre komfort og forhindre frafald. Patienterne vil opleve øget livskvalitet med denne effektive og patientvenlige løsning, som imødekommer et betydeligt uopfyldt behov," siger Olivier Taelman.

Minimalt invasiv

Obstruktiv søvnapnø får gentagne gange patientens vejtrækning til at gå i stå, fordi luftvejene blokeres. Blokeringen skyldes ofte, at blødt væv i halsen falder sammen. Kliniske undersøgelser har vist, at dødeligheden blandt ubehandlede patienter, der lider af obstruktiv søvnapnø, stiger betydeligt med tiden. Hvis lidelsen ikke behandles, kan den fordoble en persons risiko for at få et slagtilfælde og medføre en fem gange højere risiko for at dø af hjertekarsygdomme. Ubehandlet søvnapnø kan også forårsage søvnighed i løbet af dagen og dårlig koncentrationsevne og medføre øget risiko for forhøjet blodtryk og type 2-diabetes.

Genio-enheden implanteres under hagen ca. 2 cm inde med et kort ambulant indgreb. Enheden er komfortabel og diskret, da den ikke har eksterne batterier eller synlige dele. Tungens vigtigste muskel kaldes genioglossus, og dens nerve kaldes hypoglossus. Genio-enheden stimulerer nerven i både venstre og højre side lige under hagen og udløser en sammentrækning af tungens bagerste del, som skubbes blidt fremad. Ved at stimulere denne nerve kan enheden hindre tungen i at falde tilbage i halsen og dermed sikre, at luftvejene forbliver åbne hele natten.

TEKNOLOGI UDEN UDLØBSDATO

Innovation hos finske Swappie inden for istandsættelse af smartphones for at mindske kulstofemissionen, minimere elektronikaffald og bevare kritiske råstoffer

Europæerne købte 130 millioner nye smartphones i 2023. CO₂-emissionen fra fremstilling af en enkelt smartphone var 80 kg. Kulstofaftrykket fra istandsatte smartphones er 78 % lavere end aftrykket fra nye smartphones, men kun 25 % af telefonerne i Europa sælges brugt. Det betyder, at næsten 98 mio. smartphones ikke sættes i stand – en væsentlig uudnyttet mulighed for at nedsætte kulstofudledningen. Den finske virksomhed Swappie sætter smartphones i stand og sælger dem brugt for at hjælpe kunderne med at mindske deres kulstofaftryk og komme den cirkulære økonomi i møde.

Det hele begyndte, da Sami Marttinen blev scammed.

"Jeg købte en brugt telefon på nettet," fortæller Sami Marttinen, "men den dukkede aldrig op." Sami Marttinen og hans forretningspartner fandt ud af, at det var ret almindeligt at blive scammed på den måde, og så fik de øje på en forretningsmulighed. "Næste dag vågnede iværksætteren i mig. Vi forskede lidt i det, og så var vejen banet for Swappie."

I dag er den virksomhed, som Sami Marttinen stiftede, Europas største iPhone-istandsættelsesvirksomhed med over 2 mio. kunder i 13 lande. "Hvis folk stoler på markedet, vil de være mere villige til at gå efter cirkulære produkter," siger Sami Marttinen. "Når vi forlænger en smartphones levetid med bare ét år, mindsker vi kulstofudledningen med en tredjedel i løbet af dens levetid."

Råstofferne bevares

EU genererer 5 mio. tons elektronikaffald om året. Her spiller smartphones en afgørende rolle, fordi de indeholder kritiske råstoffer som kobolt og litium. Hvis bare 50 % af de smartphones, der blev solgt i 2023, ville blive istandsat eller genanvendt, kunne Europa spare eller genindvinde 1 365 tons kobolt og 195 tons litium – over halvdelen af de 380 tons, som Europas største producent, Portugal, udvandt i 2023.

Derfor støttede Den Europæiske Investeringsbank virksomheden med 17 mio. EUR i venturegældsfinansiering, støttet af InvestEU-programmet. "Swappies arbejde er i tråd med vores forpligtelse til en cirkulær økonomi og bæredygtig innovation," siger Iwona Biernat, den lånemedarbejder, der arbejder med projektet.

Lånet vil støtte virksomhedens forskning og udvikling samt brug af robotter, så den kan reparere iPhones hurtigere og mere pålideligt. Men der mangler endnu et vigtigt element, før istandsættelsessektoren kan vokse. Ifølge Eurostat sælger eller genanvender mindre end en tredjedel af europæerne deres gamle telefoner, mens næsten halvdelen beholder dem i husstanden. "Vi skal have folk til at sælge deres gamle smartphones," siger Sami Marttinen.

SNUP EN TELEKØRETUR

Den tyske opstartsvirksomhed Vay indfører en innovativ delebilordning med teledrevne elbiler og telechauffører

Da Thomas von der Ohe byggede selvkørende shuttles i Silicon Valley, USA, i 2017, troede alle, at førerløse biler ville være bredt tilgængelige inden for tre år. "Hvert år blev der lagt yderligere et år til," siger Thomas von der Ohe, den tyske medstifter og administrerende direktør for Vay, en opstartsvirksomhed, der tilbyder førerløs mobilitet. Men så fik han en idé. I stedet for at vente på det perfekte design af selvkørende biler kunne man jo indføre en ren og effektiv delebilordning med biler, der fjernkontrolleres af en telechauffør. Han opsagde sit job, flyttede tilbage til Europa og gik sammen med to andre europæiske ingeniører, Fabrizio Scelsi og Bogdan Djukic. Sammen stiftede de Vay i Berlin.

Sådan virker Vays teknologi: En bruger kan tilkalde en bil via Vay-appen, og en uddannet telechauffør fjernstyrer bilen hen til kunden. Når bilen ankommer, overtager brugeren manuelt kontrollen og kører videre som normalt. Efter turen afslutter brugeren den i appen og stiger ud af bilen, som telechaufføren så parkerer eller kører videre til den næste kunde. Telechaufføren er fuldt koncentreret om turen. Kerasensorer viser bilens omgivelser og sender billederne til telechaufførens skærm. Trafiklyde som redningskøretøjer og andre advarselssignaler sendes via en mikrofon til telechaufførens hovedtelefoner. "Vi tror på en fremtid, hvor mennesker og computere arbejder sammen," siger Thomas von der Ohe. "Vores strategi går ud på gradvis udrulning af selvkørende biler i stedet for at gå direkte fra 100 % mennesker til 0 % mennesker og 100 % computer."

Vay i Las Vegas

I januar 2024 iværksatte Vay sin første kommercielle tjeneste i Las Vegas, hvor reglerne for førerløse biler i øjeblikket er mindre strenge end i Europa. Virksomheden har planer om at opskalere tjenesten i Las Vegas og indføre den over hele Europa. Vay blev Europas første og eneste virksomhed, der fik tilladelse til kørsel på offentlig vej uden sikkerhedschauffør i kraft af en tilladelse fra Hamburg til at udbyde en førerløs bil i byen i 2023. I juni 2024 offentliggjorde Vay, at virksomheden var ved at indgå partnerskab med Poppy, en delebiloperatør i Belgien, om at indføre telekørsel der. I september 2024 underskrev Den Europæiske Investeringsbank en aftale om investering på 34 mio. EUR i venturegæld, med støtte fra InvestEU, for at hjælpe Vay med at sætte skub i udviklingen af virksomhedens tjeneste og teknologi. "Den Europæiske Investeringsbank hjalp os med gode finansieringsvilkår, så vi kan bringe vores teknologi et skridt videre," siger Thomas von der Ohe. "Det hjælper os med udrulningen af vores teknologi på flere markeder, især over hele Europa."

“ Vi tror på en fremtid, hvor mennesker og computere arbejder sammen. ”

EL TIL FREMTIDEN

Tre italienske ingeniører omdanner en familievirksomhed med sigte på udvikling af ledninger, der mindsker kulstofemissionen og forbedrer elmotorers ydeevne

Efter at have arbejdet for store virksomheder gik tre italienske ingeniører – Filippo Veglia, Francesco Taiariol og Piero Degasperis – sammen om at opfinde en form for ledningsbelægningsteknologi, der giver mulighed for produktion af bæredygtige, højtydende magnettråde uden opløsningsmidler. De stiftede virksomheden Tau Group til at fremstille den. "Vi havde et stærkt ønske om at skabe noget meningsfuldt," siger Francesco Taiariol, administrerende direktør for Tau Group. Det er et stort fremskridt for motorer i elbiler, så de kan blive så kompakte og effektive som muligt. Det giver igen mulighed for og fremmer omstillingen til elektrificering og lavere kulstofemission.

"De tre ingeniører har opfundet en innovativ løsning. De imødekommer et fremspirende markedsbegreb og imødegår manglen på gode løsninger fra nuværende producenter," siger Alberto Casorati, den lånedarbejder i EIB, der arbejdede med Bankens lån på 20 mio. EUR til Tau Group, der blev underskrevet i november 2024. "Tau Group har fundet en løsning på dette spirende problem for kunderne." Med støtte fra InvestEU-programmet vil finansieringen bidrage til, at Tau Group kan udvide produktionen fra 2 000 tons om året til hele 12 000 tons.

Kernen i elektrificering

Magnettråd er en elektrisk ledning med et tyndt lag isolering. Den leder elektricitet, som omdannes til magnetisk eller mekanisk energi i elmotorer, generatorer og transformere. De materialer, der bruges til magnettråde, har ikke ændret sig ret meget i de sidste 60 år, selv om elektriske maskiner har ændret sig meget. "Det er blevet et problem, fordi trådene begynder at svinge ved 800 V, som er afgørende for mange anvendelsesmuligheder i elmotorer," siger Francesco Taiariol.

Med Tau Groups DryCycle-teknologi belægges magnettrådene med stærk og fleksibel teknopolymer med bedre kemisk modstand, elektrisk isoleringsevne og varmestabilitet. Derfor kan bilfabrikanter og designere af elmotorer bryde 800 V-barrieren og potentielt nå op på 1 000 V.

Ingen opløsningsmidler, mindre energiforbrug og kulstofemission

Traditionel polymerbelægning til ledninger påføres normalt som flydende lak med opløsningsmidler. Opløsningsmidlerne fordampes under produktionen og udløser skadelige partikler. De skal også brændes. Det giver flere millioner tons CO₂-emission fra ledningsproduktion over hele verden. Den innovative DryCycle-teknologi bruger ingen opløsningsmidler eller tilsætningsstoffer. Et meget tyndt lag polymer påføres i ét lag. Det forenkler produktionen, mindsker omkostningerne og forbedrer ydeevnen. Denne proces uden opløsningsmidler bruger omkring 80 % mindre energi end processer med opløsningsmidler. "Tau handler i bund og grund om at bruge energi effektivt," siger Francesco Taiariol.

KICKSTART AF MOTORCYKELUDVIKLING

Stark Future vil revolutionere motorcykelindustrien med sine elektriske motocrosscykler. Formålet er at fremme innovation, bæredygtighed og lokaløkonomien i Spanien

Anton Wass opdagede, at han havde en passion for motorcykler, da han som lille så en nabo køre på motocrosscykel gennem sin fødeby i nærheden af Stockholm. Da Anton Wass var 16, havde han sammen med andre stiftet en e-handelsvirksomhed med speciale i reservedele til motorcykler. Den blev førende på verdensplan. Trods succesen drømte Anton stadig om at opfinde en motorcykel, der overhovedet ikke var som de andre. "I mange år kunne jeg ikke lade være med at tænke, at det burde være muligt at bygge elektriske motorcykler, som var bedre end de bedste benzindrevne motorcykler," siger han.

Altså stiftede han Stark Future i 2019. Virksomheden har hovedsæde i Barcelona og sigter mod at vende op og ned på motorcykelindustrien med sine elektriske motocrosscykler. I 2021 lancerede den Stark VARG ("stærk ulv" på svensk) som den mest kraftfulde motocrosscykel i verden. "Det var en bombe i motorcykelindustrien," siger Anton Wass. "Jeg tror, det var den mest vellykkede lancering nogensinde for en motorcykelvirksomhed."

Virksomheden vil fortsætte med innovationen og har planer om at gøre sine motorcykler endnu mere avancerede. Derfor støtter Den Europæiske Investeringsbank virksomheden med en kreditfacilitet på 40 mio. EUR, der blev underskrevet i september 2024.

Uden kobling

Stark Futures elektriske motocrosscykel har et batteri på 6,5 kWh samt en specialbygget kulfibermotor, som i alt yder op til 80 HK, dvs. 30 % mere kraft end i en sammenlignelig benzindrevet 450 cc motocrosscykel. Det giver mulighed for op til seks timers teknisk crosskørsel eller energi nok til at fuldføre et helt motocrossløb. Opladningen tager kun to timer.

Finansieringen fra Den Europæiske Investeringsbank vil støtte virksomhedens indsats for at udvikle nye platforme for elmotorcykler og bidrage til opskalering af produktionskapaciteten. Finansieringen støttes af InvestEU, som er EU's flagskibsprogram til mobilisering af over 372 mia. EUR i yderligere investeringer fra offentlige og private sektorfonde til støtte for EU's politikmål inden 2027.

"Støtte til opstartsvirksomheder er afgørende for at fremme et konkurrencedygtigt marked og beholde viden inden for EU," siger Joanna Lisboa Tiago, lånedarbejder i EIB, som arbejdede med aftalen. "Uden finansiel støtte skrumper markedet for venturekapital, så aktørerne bliver mindre risikovillige. "Den kløft vil vi slå bro over."

“ Støtte til opstartsvirksomheder er afgørende for at fremme et konkurrencedygtigt marked og beholde viden inden for EU. ”

STÅL BLIVER GRØNNERE

Vi kan ikke holde op med at fremstille stål, men en østrigsk virksomhed bekæmper kulstofemission ved at hælde store beløb i grøn energi og højteknologisk forskning

Stålintustrien er ansvarlig for omkring 7 % af den globale kulstofemission. Den Europæiske Investeringsbank, som er Europas største klimainvestor, kan derfor kun støtte investeringer i stålindustrien, hvis den er bæredygtig og innovativ. En aftale, der opfyldte kriterierne for støtte i 2024, er et lån på 300 mio. EUR, der blev godkendt i juni, med henblik på at støtte det store østrigske stålværk Voestalpines forskning i innovative stålprodukter og bæredygtig produktion.

Voestalpine, der er en af Europas største stålproducenter, vil bruge pengene over fire år til forskning i og udvikling af processer, der bruger mindre energi, færre råvarer og forlænger stålprodukternes levetid.

Stålsat førerposition

"Mere forskning kan hjælpe miljøet, men det er også Voestalpines vigtigste mulighed for at konkurrere på det globale stålmarked," siger Gerald Mayer, virksomhedens finansdirektør. "Vi oplever ekstremt vanskelige økonomiske forhold, især for europæiske stålvirksomheder," siger Gerald Mayer. "Vores innovative stålprodukter er heldigvis stærkt efterspurgt i de mest krævende sektorer."

Voestalpines seneste bæredygtige stålprojekt hedder greentec. Det vil mindske emissionen med op til 30 % fra 2027, i forhold til niveauet i 2019, ved delvist at udskifte kulstofintensive højovne med elektriske lysbueovne.

I nogle tilfælde kan Den Europæiske Investeringsbank udvide sin støtte til stålindustrien ud over forskning. Banken underskrev en aftale på 314 mio. EUR i begyndelsen af 2024 om et nyt H2-anlæg til grønt stål i Boden, Sverige. Det vil fremstille stål af jernmalm ved hjælp af brint og dermed udlede 95 % mindre kulstof.

Hjælp til de regioner, der vil blive hårdest ramt

Takket være innovation og investeringer er EU verdens næststørste stålproducent efter Kina. Produktionen er på næsten 180 mio. tons om året, eller 11 % af den globale produktion, i forhold til Kinas ca. 1 mia. tons.

Europa-Kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank arbejder sammen om at støtte forskning og innovation inden for grønnere stål. Investeringsprogrammer som Horisont Europa har tilført mange milliarder euro til finansiering af forskning i reduktion af emissionerne i stål- og cementindustrien og andre kulstofintensive sektorer. Fonden for Retfærdig Omstilling hjælper regioner og lande, der er stærkt afhængige af stålproduktion, kulminer og cement, med at omstille sig til mere bæredygtige samfund og økonomier.

EN BØLGE AF INNOVATION

Et initiativ fra Den Europæiske Investeringsbank sætter skub i innovation i den blå økonomi ved at fremme bæredygtig vækst i havene og fremskridt i marineteknologier og -ressourcer

Rene Hansen arbejdede i over 20 år i forskellige brancher, lige fra snowboarding til vedvarende energi, med at hjælpe virksomheder over hele verden med vækst og innovation. Efter at have arbejdet over hele verden ville han gerne slå rødder tættere på Norge, hvor han kommer fra. Muligheden bød sig, da Konrad Bergström henvendte sig til ham med en vision – at skabe elektriske både. "Det gik op for mig, at jeg gerne ville fokusere på en virksomhed, der virkelig værdsætter bæredygtighed," siger Rene Hansen. "Det virkede som den perfekte mulighed for at få mit arbejde og mine værdier til at falde i hak og gøre en reel forskel."

Den virksomhed, som Konrad Bergström har stiftet, og som har hovedsæde i Sverige, vil revolutionere sejlerindustrien ved at finde metoder til at gøre bådene grønnere. X Shore kombinerer glas- og kulfiber for at optimere vægt, ydeevne og miljøbelastning. Resultatet er fire gange lavere kulstofemission end en traditionel benzindrevet båd. "Sejlads bør være i harmoni med naturen," siger Rene Hansen.

Derfor er X Shore blandt de 20 virksomheder, der er udvalgt til EU Blue Champions-programmet. Det er et initiativ fra Den Europæiske Investeringsbank og Europa-Kommissionen, som indebærer gratis rådgivningsstøtte til virksomheder, som har klassens bedste blå teknologier og løsninger, der kan imødegå den blå økonomis udfordringer. Formålet er at øge virksomhedernes konkurrenceevne og forberede dem til potentiel finansiering fra investorer eller Den Europæiske Investeringsbank. Blue Champions-programmet blev iværksat i maj 2024, og de udvalgte virksomheder er fra hele Europa og går lige fra undervandsrobotter over grønne rederiløsninger og bioraffinaderier til satellitdataapplikationer og vindenergi. Udvælgelsen til programmet er en anerkendelse af, at virksomhederne er pionerer og fører sektoren mod en grønnere fremtid. Formålet med initiativet er at fremme en bæredygtig blå økonomi og understrege behovet for handling for at beskytte og genoprette havene til fremtidige generationer.

En unik tilgang

"Vi så, at der var behov for at støtte markedet i udviklingen af blå teknologi i Europa," siger Paulina Brzezicka, finansiel rådgiver i Den Europæiske Investeringsbank, som oprettede Blue Champions sammen med Antonella Calvia-Götz, ledende rådgiver. "Det gik op for os, at vi måtte gøre noget andet, end det vi plejer at gøre. Vi måtte gå helt nye veje."

Vores nye tilgang er at bruge offentlige udbud til at finde frem til blå teknologier, der kan nyde godt af gratis rådgivningsstøtte. Det vil forbedre virksomhedernes forretningsplaner og forberede dem til potentiel finansiering fra Den Europæiske Investeringsbanks venturegældsinstrument eller fra andre investorer. Ansøgere skal være scaleupvirksomheder med en troværdig strategi for vækstinvestering på mindst 15 mio. EUR over fem år, hvoraf halvdelen allerede skal være finansieret af investorer. De skal være modne nok – eller tæt nok på at være det – til at være berettiget til potentiel finansiering fra Den Europæiske Investeringsbank.

EN STRÅLE AF INNOVATION

En polsk virksomhed vil sætte skub i den europæiske innovation inden for teknologiske enheder ved at udvikle sin fotonikteknologi og infrarøde detektorer

I 1970'erne begyndte professor Józef Piotrowski at lede efter det bedste materiale til detektorer. På militærakademiet i Warszawa fik han et videnskabeligt gennembrud, som skulle bidrage til at vende op og ned på infrarød teknologi. Józef Piotrowski og hans team udviklede detektorer, som ikke længere skulle afkøles med flydende kvælstof. Denne innovation dannede grundlag for grundlæggelsen i 1987 af virksomheden VIGO Photonics, der siden da har specialiseret sig i fremstilling af instrumenter til fotonik (lysbølgeteknologi) og mikroelektronik.

Nu med Józefs søn Adam Piotrowski i spidsen vil VIGO Photonics fortsætte sin tradition for innovation med et nyt initiativ, der kaldes HyperPic. Projektets sigte er at integrere lasere og fotoniske detektorer i en enkelt lillebitte chip. Det vil vende op og ned på den måde, hvorpå vi bruger vores enheder i hverdagen. "Forestil dig et smartwatch, som ikke alene tæller dine skridt, men også holder øje med dit blodsukker i realtid, eller et køleskab, der gør opmærksom på, hvornår udløbsdatoen på maden nærmer sig," siger Filip Costa, finansdirektør i VIGO. "Det er bare nogle af de anvendelsesmuligheder, som HyperPic vil have inden for forbrugerelektronik, miljøbeskyttelse, medicin osv."

Den Europæiske Investeringsbank støtter VIGO Photonics med 21 mio. EUR i venturegæld, der blev underskrevet i september 2024, for at sikre, at Europa stadig er førende med innovation inden for fotonik.

Detektion af det usynlige

VIGO Photonics specialiserer sig i infrarøde detektorer, komplette infrarøde detektionsmoduler og epitaksialsiver – produkter, som er designet til at fange og behandle infrarøde signaler. Virksomheden arbejder nu på at integrere disse komponenter i en chip på størrelse med en fingerspids, dvs. et fotonisk integreret kredsløb. Disse kredsløb er det nye sort inden for sektoren, da de har mange forskellige anvendelsesmuligheder i enheder til hverdags- og husholdningsbrug. I kraft af den kompakte størrelse kan der hurtigt og nemt udføres komplekse tests, så der ikke er brug for et helt laboratorium.

Finansieringen fra EU vil hjælpe VIGO Photonics med at forbedre ydeevnen i sine detektorer og moduler og sætte skub i forskningen i og udviklingen af nye detektorer.

"Der mangler noget på det centraleuropæiske marked med hensyn til at finansiere stærkt innovative, risikofyldte, men disruptive teknologier, som kan revolutionere hele industrier og påvirke verdensøkonomien på langt sigt," siger Philippe Hoett, seniorlånemedarbejder for venturegæld i Den Europæiske Investeringsbank, som stod i spidsen for finansieringen til VIGO Photonics.

JUSTERBARE ANTISTOFFER

En fransk virksomheds behandlinger med polyklonale antistoffer kan tage et bioangreb eller den næste pandemi i opløbet ved at holde trit med muterende vira

På mange måder er Fabentech et produkt af epidemier. Den franske virksomhed, der fremstiller behandlinger mod dødbringende vira og biotoksiner, så dagens lys med to berygtede sygdomsudbrud: ebola og fugleinfluenza, der også kaldes "fuglepest". Bertrand Lépine stiftede virksomheden i 2009 med sigte på at finjustere teknologi på licens fra Sanofi Pasteur, hans tidligere arbejdsplads, for at skabe behandlinger med polyklonale antistoffer, som kunne neutralisere dødbringende vira og toksiner bedre end de eksisterende teknikker, f.eks. monoklonale behandlinger. Sanofi Pasteur havde allerede udviklet polyklonale antistoffer, som forhindrede slange- og skorpiongift i at trænge ind i menneskeceller. Bernard Lépine mente, at denne metode også kunne anvendes mod dødelige sygdomme.

I 2012 var virksomheden i gang med kliniske forsøg med en behandling mod fugleinfluenza, og i 2015 arbejdede den sammen med Verdenssundhedsorganisationen og Det Europæiske Lægemiddelagentur om behandlinger mod ebola. I 2017 indgik virksomheden et samarbejde med den franske hær om at udvikle en modgift mod et stærkt dødeligt biotoksin fra planter. Alle behandlingerne var lovende, men der var ikke noget stort marked for nogen af dem. Inden pandemien søgte Europa ikke aktivt at imødegå potentielle trusler fra bioangreb eller nye former for smitsomme sygdomme. Det var lige modsat USA, som efter angrebene 11. september finansierede opstartsvirksomheder inden for biotekområdet, som var i gang med at udvikle behandlinger. "Europa havde bare ikke nogen kultur med at forberede sig på biotrusler," siger Sébastien Iva, Fabentechs administrerende direktør.

Så ramte covid-19.

"Det var noget af et paradigmeskift, fordi alle EU-landene og EU-institutionerne begyndte at forberede sig på sådanne trusler," siger Sébastien Iva, der kom til Fabentech i 2020, lige da pandemien var ved at udvikle sig. "Så begyndte man at udarbejde særlige budgetter for det."

Beredskab mod biotrusler

Det gjaldt bl.a. HERA Invest, som er finansiering fra Europa-Kommissionens nye Myndighed for Kriseberedskab og -indsats på Sundhedsområdet (HERA). Europa-Kommissionen oprettede HERA i 2021. En del af dens mandat er at støtte europæiske virksomheder og forskning, der gør noget ved antimikrobiel resistens, bioforsvar og pandemiberedskab.

Den Europæiske Investeringsbank underskrev i oktober 2024 en aftale om venturegældsfinansiering på 20 mio. EUR til Fabentech. Det er den første investering under HERA. Fabentech vil bruge pengene på at videreudvikle sine FabShield-behandlinger med polyklonale antistoffer, som er spiret fra den oprindelige Sanofi Pasteur-teknologi, og opskalere produktionen af behandlinger mod en række patogener, f.eks. Nipah-virus og Sarbecovira, som er virusfamilien bag covid-19, sammen med plantebaserede toksiner. "Vi ser HERA som en konstant allieret, der vil hjælpe os alle sammen med at forberede os på fremtidige biotrusler, uanset om det måtte være et overlagt bioterrorangreb eller naturligt forekommende epidemier eller pandemier," siger Sébastien Iva.

Fabentech står i spidsen for e-Fabric-konsortiet af europæiske universiteter og virksomheder, der arbejder med behandlinger mod Sarbecovira. Ifølge Verdenssundhedsorganisationen er der stor risiko for, at disse vira vil udløse endnu en pandemi. SARS-CoV-2 – der ligger bag covid-19 – indgår i Sarbecovirusfamilien. Konsortiet, som arbejder på behandlinger baseret på Fabentechs behandlinger med polyklonale antistoffer, modtog et tilskud på 7,7 mio. EUR fra Europa-Kommissionens Horisont Europa-program i januar 2024.

"Midlerne var allerede øremærket af HERA og Europa-Kommissionen," siger Henri-François Boedt, den lånedarbejder i Den Europæiske Investeringsbank, som stod i spidsen for Fabentech-investeringen. "Og de arbejder med forskning i et emne, hvor der er et stort behov for forskning og betydelig finansiering."

Den største: covid-19

Da Sébastien Iva kom til Fabentech i juli 2020, bad bestyrelsen ham om at flytte virksomhedens fokus over til højt profilerede behandlinger mod covid-19. Med støtte fra EU-fonde udviklede Fabentech hurtigt en behandling med polyklonale antistoffer, under navnet FabenCOV, mod covid-19 og dens varianter. Den lynhurtige udvikling af covid-19-vacciner og virusmutationer gjorde dog, at der sådan set ikke var behov for denne behandling, selv om den virkede lovende med hensyn til at neutralisere kendte covid-19-varianter.

Men det var brat gået op for Europa, at der var behov for at identificere andre dødelige vira, som hurtigt kunne blive til pandemier, og skabe et lager af potentielle behandlinger. Mange af behandlingerne mod covid-19 benyttede stærkt målrettede monoklonale antistoffer, som i bund og grund binder sig til spikeproteinet på overfladen af SARS-CoV-2-virusset og hindrer det i at trænge ind i cellerne. Mange af disse behandlinger bliver dog mindre effektive, efterhånden som virusset muterer.

Behandlinger med polyklonale antistoffer virker dog bredere på vira eller toksiner. De identificerer og retter sig mod forskellige receptorer, eller epitoper, på et antigen. Antigener består typisk af et protein, lipid eller nukleinsyre på overfladen af vira eller toksiner. De polyklonale antistoffer binder sig til flere steder (epitoper) på ét enkelt antigen. Ved at binde sig til epitoperne neutraliserer antistofferne effektivt virusset eller toksinet ved at blokere dets evne til at trænge ind i menneskeceller og forårsage infektion eller sygdom. "De polyklonale behandlinger får i den grad fat i virusset fra alle vinkler," siger Sébastien Iva. "Hvis et virus har muteret, kan de monoklonale antistoffer ikke så godt hæfte sig fast, og så er de ikke særligt effektive. De polyklonale antistoffer kan stadig hæfte sig fast til dele af antigenet og således neutralisere virusset eller toksinet."

“**Vi ser HERA som en konstant allieret, der vil hjælpe os alle sammen med at forberede os på fremtidige biotrusler, uanset om det måtte være et overlagt bioterrorangreb eller naturligt forekommende epidemier eller pandemier.**”

An aerial photograph of Esbjerg Havn, a large harbor and industrial area on the west coast of Jylland, Denmark. The harbor is filled with various ships, including large offshore vessels and smaller boats. The surrounding area includes residential buildings, industrial structures, and a large marina. The sky is blue with scattered clouds.

1 mia.
EUR

Esbjerg Havn på Jyllands vestkyst har allerede stor betydning for havvindindustrien. Nu får den også en sikkerhedsmæssig betydning.

3

SIKKERHED OG FORSVAR

“ Vi spiller en central rolle i at forbedre Europas sikkerhed og forsvar ved at finansiere central infrastruktur og støtte virksomheder, som driver innovationen i sektoren. Ved at investere i cybersikkerhed, teknologier med dobbelt anvendelse og modstandsdygtig infrastruktur styrker Den Europæiske Investeringsbank EU's kapacitet til at klare sikkerhedsudfordringer og beskytte europæerne. Vores målrettede finansiering sætter de europæiske industrier i stand til at reagere på voksende trusler og støtte et sikkert og uafhængigt Europa. ”

Timo Kiiha, afdelingschef for offentlig sektor (Østrig, Tyskland og Norden), direktoratet for finansiering, EIB

ET NYT KAPITEL FOR ESBJERG

Esbjerg skal være havn for militærfartøjer og havvindindustrien

Esbjerg Havn er kun 156 år gammel, så den er forholdsvis ny efter dansk og europæisk målestok, hvor mange havne går flere hundrede eller tusinde år tilbage. Alligevel har Esbjerg Havn på Jyllands vestkyst i sin forholdsvis korte levetid gennemgået flere forvandlinger for at imødekomme forskellige brancher – fra husdyr i 1800-tallet til fiskeri i 1920'erne og olie og gas i Nordsøen i 1960'erne og 1970'erne. Nu er Esbjerg igen begyndt på et nyt kapitel på baggrund af Europas nye udfordringer, der spænder fra dekarbonisering til geopolitiske trusler.

"For et par år siden begyndte vi så småt at kunne se, hvor det bar hen," siger Dennis Pedersen, direktør for Esbjerg Havn. "Havvindmølleparker i Nordsøen spiller en nøglerolle i Europas energiomstilling, men den kan kun komme i stand med betydelige investeringer i infrastruktur."

"I 2022, efter Ruslands invasion af Ukraine, gik det op for os, at vi ikke kun skulle bekymre os om dekarbonisering, men også Europas sikkerhed."

Esbjerg er allerede et knudepunkt for havvindindustrien, hvor danske virksomheder som Vestas er førende i branchen. Havnen, som er en del af det transeuropæiske transportnet med stærke jernbane- og vejforbindelser, har allerede været en central facilitet for omkring 59 havvindprojekter i Nordsøen.

Rustet til at blive større...

Havvindmøller bliver imidlertid større og større. Og endnu større.

Rundkørslerne på veje, der fører til havnen, er allerede blevet ombygget, så ekstra lange lastbiler kan køre direkte igennem dem. Vingerne til de nye havvindmøller i Nordsøen, hvor det er almindeligt kendt, at det altid blæser, er nu over 100 m lange. De nye vindmøller er altså dobbelt så store som deres forgængere i diameter og højde. De er faktisk højere end "gherkin"-bygningen i London.

Det kræver særlige faciliteter og masser af plads at transportere og samle konstruktioner af en så enorm størrelsesorden. Derfor investerer Esbjerg Havn i en ny terminal på 57 ha, dvs. større end 106 fodboldbaner.

...og dybere

Havnen er også i gang med at uddybe sejlrenden, så den bedre kan imødekomme Europas sikkerheds- og forsvarsbehov.

Nato-fartøjer har før benyttet havnen til at modtage pansrede køretøjer som M1 Abrams tanks og M2 Bradley infanterikampkøretøjer fra USA. I juni i år håndterede havnen over 700 køretøjer fra den amerikanske hærs 1st Armored Brigade Combat Team og i 2021 over 300 stykker militært udstyr for US Army National Guard's 81st Stryker Brigade.

Havnens sejlrende er dog slet ikke dyb nok til at kunne modtage transportfartøjerne med fuld last eller ved lavvande.

“**Boomet i havvind vil fortsætte i forskellige årtier.**”

Investering med dobbelt anvendelse

Det tostrengede fokus gavner Esbjerg Havn på flere måder.

"Boomet i havbaseret vindkraft vil fortsætte i adskillige årtier," siger Dennis Pedersen. "Vores investeringsplan vil ikke alene hjælpe os med at konsolidere vores position i sektoren og bidrage til energiomstillingen i Europa. Den vil også ruste os bedre til det, der måtte komme derefter, ved at åbne for nye ruter til USA."

Når havnen styrker sin rolle som transportknudepunkt for Nato, åbnes der for adgang til betydelig finansiering fra Den Europæiske Union og Den Europæiske Investeringsbank, der varetager Unionens investeringer. Det indebærer tilskud fra Connecting Europe-faciliteten og den danske stat og et lån på 115 mio. EUR fra Den Europæiske Investeringsbank, som har øremærket 8 mia. EUR til at støtte EU's strategiske europæiske sikkerhedsinitiativ.

Investeringer til gavn for sikkerhed og forsvar

Regeringerne i EU ønsker, at Den Europæiske Investeringsbank øger støtten til Europas sikkerhed og forsvar. Derfor har Banken prioriteret støtten til denne sektor ved at tilpasse sine kriterier for långivning og sine interne processer samt øremærke flere midler. I 2024 oprettede den en one-stop-shop for projekter inden for sikkerhed og forsvar for at gøre det nemmere for virksomhederne at få adgang til dens finansiering og rådgivning.

"Dette er uden tvivl et tilfælde af dobbelt anvendelse," siger Txema Urrutia Aldama, transportsektorspecialist i Den Europæiske Investeringsbank. "Faktisk er det nok det første store infrastrukturprojekt med dobbelt anvendelse, som vi har støttet."

EIB'S ONE-STOP-SHOP FOR SIKKERHED OG FORSVAR

Som led i handlingsplanen for sikkerheds- og forsvarsindustrien fra maj 2024 oprettede EIB-Gruppen en one-stop-shop for sikkerhed og forsvar, herunder et særligt sikkerheds- og forsvarskontor og et netværk af Defence Champions fra hele EIB-Gruppen. Initiativet handler om at tilbyde strømlinet finansiel støtte, ekspertbistand og forbedret adgang til EIB-Gruppens finansiering til sikkerheds- og forsvarssektoren i Europa. Målet er at fremskynde investeringer og anvendelse af de 6 mia. EUR i finansiering, som stadig er til rådighed under det strategiske europæiske sikkerhedsinitiativ (SESI), og yderligere øge EIB-Gruppens støtte til sikkerhed og forsvar i Europa. EIB's one-stop-shop udgør et centralt kontaktpunkt for kunder og eksterne interessenter, samtidig med at den forenkler og letter adgangen til EIB-Gruppens samlede finansielle og tekniske ekspertise. Den er åben for enhver virksomhed eller innovator med hovedsæde i Europa og aktivitet inden for sikkerheds- og forsvarsindustrien. Fra maj til oktober 2024 behandlede den allerede over 200 henvendelser fra potentielle kunder, der ønskede afklaring af definitioner, berettigelse og finansieringsvilkår via dens særlige websted.

38,2
mia. EUR

Modernisering af
jernbaneforbindelsen
til Gdynia er afgørende
for Polens økonomi.

4

EN MODERNE SAMHØRIGHEDSPOLITIK

“ Samhørighedspolitik er den lim, der binder vores samfund sammen. Vi spiller en central rolle i at fremme samhørighed i hele EU ved at finansiere projekter, som mindsker regionale forskelle, fremmer bæredygtig udvikling og forbedrer den økonomiske og sociale integration. ”

Romolo Isaia, afdelingschef for Slovenien, Kroatien og italienske selskaber, direktoratet for finansieringer, EIB

“ Vores projekter for transportinfrastruktur i samhørighedsregioner giver befolkningen nye økonomiske muligheder. Moderniseringen af jernbanen mellem Kosciierzyna og Gdynia giver f.eks. mere kapacitet til at transportere gods mellem havnen og dens bagland. Resultatet er økonomisk udvikling og samtidig et mindre kulstofaftryk og mindre afhængighed af mere forurenende former for transport. Det betyder, at bymidter bliver mere tilgængelige for folk i forstæderne og på landet langs jernbanelinjen, og det letter ren mobilitet. ”

Max Jensen, direktør for mobilitet, direktoratet for projekter, EIB

“ Vores bidrag til samhørigheden støtter investeringer i f.eks. ny infrastruktur for kultur og musik i Ostrava. Omstillingen til en lavemissionsøkonomi gik hårdt ud over den tjekkiske by, da minerne lukkede, og den tunge industri oplevede en nedgang. Vi støtter et center for kulturelle og kreative brancher for at bidrage til mangfoldigheden i den nye økonomiske udvikling i hele Mæhren-Schlesien-regionen. ”

Manuel Dueñas, afdelingschef for offentlig sektor, Central- og Sydøsteuropa, EIB

EN SVÆR BESLUTNING

Genopbygning på Ischia efter ødelæggende jordskælv og jordskred

Folk kan stadig tydeligt huske jordskredet i Casamicciola Terme på øen Ischia i Napoli-bugten. "Det stod klart med det samme, at der var sket noget tragisk," siger borgmester Giosi Ferrandino. "Omfanget af den mudderstrøm, der nåede bymidten, viste os, hvor stort jordskredet var, og hvor store ødelæggelser det havde medført på bjergsiden." Kraftig regn på Epomeo-bjerget i 2022 udløste jordskredet, som fejede huse med sig og trak biler ud i havet. 12 mennesker mistede livet, herunder en tre uger gammel baby. Og det skete kun fem år efter, at et jordskælv, der målte 4,0 på Richter-skalaen, havde rystet hele Ischia, hvor to kvinder mistede livet, og flere tusinde beboere blev evakueret.

Genopbygningen efter jordskælvet og jordskredet er en gigantisk opgave. "Vi hjælper Ischia ved at sikre, at der er midler til rådighed for den italienske regering, når der er behov for det under genopbygningsprocessen," siger Claudia Barone, seniorlånemedarbejder i Den Europæiske Investeringsbank, som arbejdede med aftalen om et lån på 150 mio. EUR, der blev underskrevet med det italienske økonomi- og finansministerium i november 2024 om genopbygning af offentlig infrastruktur og private bygninger, der blev ramt af jordskælvet og oversvømmelserne. Det er den første tranche i en finansiel pakke på 1 mia. EUR.

Sikrere, modstandsdygtig og bæredygtig genopbygning

Ischia er en idyllisk ø, der er kendt for sine varme kilder, uspolerede strande og smukke natur. Men den er også udsat for jordskælv. Problemet er blevet værre i årenes løb, fordi der er bygget ulovlig beboelse og bygninger i afspærrede eller risikable områder, herunder flodsenge. Det har gjort det sværere for jorden og træerne at suge vand, så der sker oversvømmelser. De naturlige vandveje, der ellers sørger for afløb fra jorden, er blokeret af bygninger, og der ryddes ikke op, så affald ophober sig.

Casamicciola Terme er særligt sårbar over for jordskred. Genopbygningen har været i gang i et år. De fleste af de 8 000 beboere kan genopbygge deres hjem. Men 20 % er nødt til at flytte til et andet sted på øen. "Det er en svær beslutning, men det er for borgernes egen sikkerheds skyld," siger Giovanni Legnini, ekstraordinær kommissær for genopbygningen efter jordskælvet og delegeret kommissær for jordskredsberedskabet på Ischia.

Den Europæiske Investeringsbank tilbød de lokale myndigheder en innovativ undersøgelse for at se nærmere på klimarisici og sårbarheder. Undersøgelsen – den første af sin art i Italien – anbefaler desuden bæredygtige metoder til at planlægge, udforme og udføre genopbygningen. "Genopbygningen af Ischia har fokus på at mindske de risici, der medførte den oprindelige katastrofe. Det bidrager til at skabe en positiv holdning undervejs i processen," siger Marco Cecchetto, senioringeniør i Den Europæiske Investeringsbank.

OMSTILLING PÅ EN TAGRYG

Logistikvirksomheden WDP opstiller ladestationer til elkøretøjer i sine lagerbygninger og installerer solcellepaneler på taget for at hjælpe lejerne med den grønne omstilling

Warehouses de Pauw (WDP) er en førende ejendomsvirksomhed for logistikfaciliteter med hovedsæde i Belgien. Den installerede de første solcellepaneler på taget af sine lagerbygninger i 2008. "De solcellepaneler, vi installerede dengang, var ikke så store og dækkede ikke hele taget," siger Charlotte De Troyer, finansdirektør i WDP. Hun forklarer, at lejernes elforbrug var mindre dengang. Men da efterspørgslen efter elektricitet kom på himmelflugt, delvis på grund af energikrisen efter Ruslands invasion af Ukraine i 2022, besluttede WDP at ændre strategi. "Logistikaktiviteter bliver mere og mere elektrificerede, især på transportsiden," siger Charlotte De Troyer. "I takt med omstillingen vil efterspørgslen efter elektricitet blive tre- eller firedoblet i de kommende år."

For at imødekomme efterspørgslen er WDP i gang med at installere solcellepaneler på hele tagarealet af sine lagerbygninger i Rumænien, Belgien og Nederlandene. Solcellepanelerne vil øge WDP's elproduktion fra solenergi til hele 350 MW inden udgangen af 2027 i forhold til 180 MW i begyndelsen af 2024. WDP er også i gang med at installere 480 ladestationer til elkøretøjer i sine lagerbygninger til lastbiler, der fragter varer til og fra WDP's logistikcentre.

Den slags infrastruktur koster mange penge, så Den Europæiske Investeringsbank underskrev i juli en aftale med WDP om et lån på 250 mio. EUR til finansiering af projektet.

Europas forsyningskæde bliver grønnere

Den grønne energi, som WDP producerer på taget af sine bygninger, sælges til lejerne. Ganske vist giver det en beskedent reduktion af kulstofemissionen at bruge strømmen til selve lagerbygningerne, men det kan have stor indvirkning, hvis strømmen bruges til at drive elkøretøjer, der transporterer gods. "De har lastbiler, der kører ind og ud hele tiden, så hvis vi kan hjælpe de kunder med at elektrificere deres transport, er det en stor ting," siger Charlotte De Troyer.

Projekter som det hos WDP vil spille en afgørende rolle i Europas indsats for at nedskære kulstofemissionen kraftigt og nå nettonul inden 2050. WDP er et blandt flere andre projekter om installation af solcellepaneler, som Den Europæiske Investeringsbank for nylig har underskrevet aftaler om med logistikvirksomheder. David González García, førende ingeniør for energiomstillingsprogrammer i Den Europæiske Investeringsbank, er enig. "Det særlige er, at man udnytter arealer, der allerede er udnyttet, så der kræves ikke yderligere jordarealer," siger han. "Lagerbygningen er der allerede, så den får bare solcellepaneler på taget. Det har også kapacitet til reelt at aflaste elnettet."

“ Efterspørgslen efter elektricitet vil blive tre- eller firedoblet i de kommende år. ”

ENDNU MERE GRØN ENERGI

Elektro Ljubljana moderniserer elnettet og sætter skub i energiomstillingen

Elektro Ljubljana, Sloveniens største strømforsyningsnet, tog udfordringen op med hensyn til at modernisere og udvide det nationale elnet for at hjælpe landet med at nå sine klimamål. I kraft af sin infrastruktur for elektricitet, der dækker 30,4 % af landet, når Elektro Ljubljana ud til alle egne af det centrale og sydøstlige Slovenien. "Med de planlagte investeringer baner vi vejen for udvikling af et strømforsyningsnet i selv fjerntliggende områder," siger bestyrelsesformand Urban Likozar. "Sådan kan vi lette den økonomiske og sociale udvikling i disse dele af landet, hvor udviklingen ellers ville gå langsommere end i byområderne."

Det er et vigtigt skridt for Slovenien, som har gjort store fremskridt med vedvarende energi. Vandkraft og solenergi tegner sig for en voksende andel af landets elforsyning. Målet i Sloveniens nationale energi- og klimaplan er at reducere udledningen af drivhusgasser med 55 % inden 2033 i forhold til niveauet i 2005, og at 33 % af det samlede energiforbrug skal være fra vedvarende energikilder inden 2030.

“**Folk vil engagere sig mere i at styre deres eget energiforbrug.**”

"Et af projektets særlige aspekter er, at det bidrager til at opfylde Sloveniens presserende behov for en energiinfrastruktur, der kan integrere vedvarende energikilder, navnlig solcellesystemer," siger Katja Belsak, seniorlånemedarbejder i Den Europæiske Investeringsbank. "Den hurtige stigning i installation af solcellepaneler har sat elnettet under kraftigt pres, så der opstår forsinkelser og udfald i regioner med en overbelastet infrastruktur."

Det gælder især i fjerntliggende områder. I september 2024 underskrev Den Europæiske Investeringsbank en aftale om et lån på 50 mio. EUR til Elektro Ljubljana til at udvide og modernisere strømforsyningsnettet i de centrale og sydøstlige dele af Slovenien.

Fremme af vedvarende energi

Elektro Ljubljana vil modernisere luftledninger, installere underjordiske kabler og renovere transformere og transformerstationer. Enheder som intelligente målere, ladestationer til elkøretøjer og varmepumper gør det muligt at forvalte energibehovet bedre gennem ren energi og digitale værktøjer. "Folk vil engagere sig mere i at styre deres eget energiforbrug, så deres daglige forbrug er afstemt efter klimamålene," siger Katja Belsak. "Denne forbindelse mellem forbedringer af den lokale infrastruktur og de globale klimamål er et praktisk og inspirerende skridt hen imod bæredygtig udvikling."

Dette projekt vil hjælpe Slovenien med at omstille sig til renere energi, reducere miljøbelastningen og gøre det nemmere at bruge elektricitet i transport, industrien og andre sektorer. Sloveniens elnet bliver mere pålideligt og effektivt, og samtidig holdes elprisen på et niveau, som folk har råd til. Det støtter også den økonomiske og sociale samhørighed ved at sikre lige adgang til en moderne energiinfrastruktur over hele Slovenien.

SPOR UD TIL HAVET

En polsk virksomhed moderniserer og elektrificerer en jernbanestrækning på 90 km for at fremme godstransport til Gdynia og passagertransport til havnen og regionen i bredere forstand

Aleksandra Merchel-Koter voksede op med historier om, hvordan hendes far og bedstefar havde arbejdet ved jernbanen. "Jeg har været bidt af tog, lige siden jeg var lille," fortæller hun. Derfor valgte hun at følge i deres fodspor og fik en ingeniøruddannelse inden for jernbanespor fra det tekniske universitet i Gdańsk. I dag er hun projektdirektør i PKP Polskie Linie Kolejowe og ønsker at gøre Polens jernbanenet bedre og mere forbundet. I over ti år har Aleksandra Merchel-Koter arbejdet på et projekt, der ligger hendes hjerte og hjem nært – moderniseringen af Linje 201, en 90 km lang jernbanestrækning, der forbinder byerne Kosciierzyna og Gdynia i det nordlige Polen. Formålet med projektet er at gøre strækningen dobbeltsporet og elektrificeret for at lette godstransport til den travle havn i Gdynia. Disse ændringer vil også bidrage til at mindske trafikpropper på parallelle ruter og forbedre transportforholdene for de lokale. "Strækningen blev bygget i 1920'erne og skulle oprindeligt have været dobbeltsporet," forklarer Aleksandra Merchel-Koter. "I dag går vi altså efter det oprindelige formål."

Den Europæiske Investeringsbank støtter projektet med et lån på 480 mio. EUR, der blev underskrevet i juli 2024. Projektet udgør en afgørende fase i moderniseringen af jernbanen i flere stadier. Formålet er at forbinde Bydgoszcz med trekantsområdet, som dækker Gdańsk, Sopot og Gdynia.

En central linje for det nordlige Polen

Med moderniseringen af Linje 201 kan der køre flere tog på strækningen, og de kan køre hurtigere. Strækningen skal være dobbeltsporet, dvs. at der lægges et spor parallelt med det eksisterende spor, så der kan køre tog i begge retninger samtidig. "En stærk forbindelse til havnen i Gdynia er afgørende ikke kun for regionen, men for hele landet," siger Aleksandra Merchel-Koter.

“**En stærk forbindelse til havnen i Gdynia er afgørende... for hele landet.**”

Med lånet fra Den Europæiske Investeringsbank kan PKP Polskie Linie Kolejowe komme videre med sit ambitiøse projekt. Med denne investering kan virksomheden bygge nye og modernisere eksisterende stationer, og den baner vejen for fremtidig installation af det europæiske togkontrolsystem – et standardiseret jernbanesignalsystem, der skal forbedre sikkerheden, interoperabiliteten og effektiviteten over hele Europas jernbanenet. "Projektet tilskynder flere til at tage toget og flytter godstrafik fra vej til jernbane," siger Adam Gephart, lånedarbejder i Den Europæiske Investeringsbank, som arbejdede med aftalen. "Da det foregår i mindre udviklede områder, vil det bidrage til den regionale udvikling og give bedre adgang til bæredygtig transport."

**8,7 mia.
EUR**

Ostrava kæmpede for at finde en ny identitet, da minerne lukkede. Et nyt byudviklingsprojekt har den tjekkiske bys kulturarv med i bagagen, samtidig med at blikket er rettet mod fremtiden.

5

SOCIAL INFRASTRUKTUR

“ Hvert år bygger vi modstandsdygtige byer til fremtidige generationer, opfører socialt boligbyggeri til en overkommelig pris og sørger for bæredygtige bytjenester. Vi arbejder tæt sammen med vores bankpartnere om strategiske investeringer i nøgleinfrastruktur, sundhed, uddannelse og boliger over hele Europa. Jeg er stolt over at se vores arbejde udmøntet i projekter, der genererer økonomisk vækst, arbejdspladser og fremskridt til gavn for alle europæere. ”

Gemma Feliciani, direktør for finansielle institutioner, direktoratet for finansiering, EIB

“ Investering i vores børns uddannelse – med andre ord vores fremtid – er en enestående mulighed for at klare udfordringerne for vores velstand og frihed. Banken spiller en central rolle i at støtte uddannelse på alle niveauer og forbedre europæiske elevers færdigheder. Vi oplever et voksende behov for at investere i højere uddannelse, især studieboliger, så studerende fra en dårligere stillet socioøkonomisk baggrund får mulighed for at tage en uddannelse og udnytte deres talent fuldt ud. ”

Patricia Castellarnau, afdelingschef for uddannelse og offentlig forskning, direktoratet for projekter, EIB

BOLIGER AT VOKSE I

I Cypern har de studerende svært ved at finde boliger, de har råd til. Det har et universitet og en kommune fundet en løsning på ved at bygge bæredygtige boliger

Konstantinos Karseras ville gerne flytte til Limassol for at starte sin uddannelse i multimedier og grafisk design ved Cyperns tekniske universitet. Den plan måtte han dog sætte på pause på grund af nedlukningerne under covid-19-pandemien. I 2022, da universitetet åbnede dørene igen, oplevede Konstantinos en uventet udfordring – med at finde en bolig i Limassol. "I tre måneder tog jeg hver dag turen fra Paphos til Limassol for at gå til forelæsninger, så jeg kunne fortsætte studiet," fortæller han. "Det var jeg nødt til, for der var ikke mange lejligheder til rådighed, eller de var for dyre for os studerende."

Efter flere måneders søgning lykkedes det endelig Konstantinos at finde en bolig. De flere hundrede studerende, der starter på universitetet hvert år, har det samme problem. Derfor har Cyperns tekniske universitet besluttet at bygge studieboliger til en overkommelig pris og modernisere campusfaciliteterne i Paphos og Limassol. Projektet omfatter over 700 nye studieboliger og udvidelse af universitetets akademiske faciliteter samt forsknings- og sportsfaciliteter. "Dette initiativ betyder, at vi kan stille boliger til rådighed for en tredjedel af vores studerende. Det er den højeste andel blandt Cyperns universiteter," siger rektor Panayiotis Zaphiris.

Den Europæiske Investeringsbank underskrev en aftale om et lån på 125 mio. EUR i 2024 for at hjælpe universitetet og Paphos kommune med deres ambitiøse projekt og sikre, at de planlagte studieboliger er bæredygtige og opfylder de højeste standarder.

"Det er de studerende meget glade for," siger Konstantinos Karseras, der nu er med i universitetets bestyrelse som de studerendes repræsentant for at hjælpe andre med samme udfordring. "At få både bolig og uddannelse gennem universitetet er noget af det, der er mest tiltalende ved at tage en højere uddannelse i dag."

Studieboliger over hele kontinentet

I 2024 investerede Den Europæiske Investeringsfond over 50 mio. EUR for at støtte udviklingen af studieboliger i Central- og Østeuropa. Den Europæiske Investeringsbanks finansiering af andre store studieboligprojekter understreger dette forholds voksende betydning. Projekterne omfatter:

- opførelse og renovering af administrative, akademiske og forskningsfaciliteter samt nye studieboliger ved universitetet i Camerino, Italien
- modernisering af Grigore T. Popa-universitetet for medicin- og farmaceutstudier i Iasi, Rumænien, samt opførelse af nye studieboliger og forskningsfaciliteter
- renovering, udvidelse og opførelse af uddannelsesfaciliteter i regionen Catalonien i Spanien
- opførelse og renovering af folkeskoler i Rhône, Frankrig.

NY STOR LEJEPLADS

Det gamle Nordbahnhof-kvarter i Wien er et eksempel på, hvorfor Østrig er førende inden for billige boliger

Et af de største byfornyelsesprojekter i Centraleuropa skyder nu op på et tidligere godsområde på 85 ha ved siden af den nu nedrevne gamle Nordbahnhof-station i Wien. Det nye kvarter byder på kontorer, restauranter, grønne områder, et conferencecenter og en offentlig parkeringsplads med egne solcellepaneler som eneste energikilde samt flere tusinde nye lejligheder omkring en 10 ha stor park, der er udlagt som vild bynatur. I mange byer ville lejligheder i sådan et højt profileret nybyggeri være uden for rækkevidde for gennemsnitlige lønmodtagere. Men en stor andel af de nye boliger i det byfornyeede Nordbahnhof-kvarter er inden for økonomisk rækkevidde for almindelige mennesker i Wien. "Jeg er glad for at bo i et smukt og centralt område af byen med masser af ro og charme," siger Nathalie Stevanovic. Hendes lejlighed ejes af Österreichisches Volkswohnungswerk (ÖVW), som er et datterselskab af Erste Bank i Østrig og en af byens største udlejere. Den ligger i et nybyggeri, som er delvist finansieret af Den Europæiske Investeringsbank. "Det er særligt attraktivt for den yngre generation."

Udbuddet af billige boliger i Wien og andre østrigske byer er resultatet af et omhyggeligt planlagt system, hvor næsten halvdelen af befolkningen lejer deres bolig frem for at eje. I Wien er andelen af lejere helt oppe på 75 %.

Østrig har opskriften

Konceptet almene boligforeninger er kernen i den østrigske tilgang, hvor lejeboliger normalt udbydes til en husleje 25 % under markedsværdien. To andre faktorer bidrager til Østrigs succes på boligområdet: adgang til billige byggegrunde og en stabil finansieringsstruktur. Bygherrer får adgang til centralt beliggende byggegrunde, ofte tidligere offentlige arealer som f.eks. nedlagte jernbaneområder, til gengæld for at sørge for, at op til 75 % af deres byggeri dedikeres til økonomisk overkommelige boliger. Det sikrer en stabil tilførsel af økonomisk overkommelige boliger i nybyggerier. Imens sørger langfristede, fast forrentede lån som dem fra Den Europæiske Investeringsbank til en fordelagtig rente for den nødvendige økonomiske stabilitet til at kunne holde huslejen lav. "Vores virksomheds mål er at tilvejebringe økonomisk overkommelige boliger," siger Andreas Reitinger, direktør i ÖVW. "Forudsigelig langfristet finansiering er særligt vigtigt for, at vi kan garantere en pålidelig husleje, selv når renten stiger."

“**Det er særligt attraktivt for den yngre generation.**”

Den Europæiske Investeringsbank og Erste Bank har underskrevet aftaler om over en halv milliard euro i lån i løbet af de seneste fem år til projekter med økonomisk overkommelige boliger plus et lån på 100 mio. EUR til opførelse af energieffektive boliger og renovering af eksisterende boliger. I 2024 godkendte Den Europæiske Investeringsbank et lån på 175 mio. EUR til Salzburger Sparkasse og Tiroler Sparkasse, der begge indgår i Erste Bank-koncernen, til økonomisk overkommelige og energieffektive lejelejligheder i Salzburg og Innsbruck.

OSTRAVAS EKSTRANUMMER

Ostrava genopfinder sig selv med en topmoderne koncertsal og et kulturhus, som forvandler byen til en moderne storby

Ostrava er indbyggerne generelt pragmatiske og opfattes som ligefremme og målrettede. Denne tilgang uden dikkedarer tiltrak Jan Žemla, direktør for Janáček-filharmonikerne i Ostrava, da han kom til byen. Han er overbevist om, at musik kan skabe forandringer, og det inspirerede ham til at iværksætte et nyt projekt, som kan få Ostravas kulturelle hjerte til at banke igen.

Rejsen begyndte, da Jan Žemla fandt ud af, at orkestret øvede i kulturhuset, som gik tilbage til begyndelsen af 1960'erne. "Teknisk set var bygningen faldefærdig, så en ombygning var nødvendig," husker Jan Žemla. "Der var adskillige tekniske problemer, f.eks. med elektricitet og vand, som gjorde det til noget af en udfordring for os at spille og øve der. Det afgørende var, at den ikke havde den akustik, der kræves til et orkester."

“**Det handler om at sætte en ny retning for Ostrava.**”

Det anerkendte orkester, som har navn efter komponisten Janáček, skulle bruge et nyt hjem, og Jan Žemla henvendte sig til de lokale myndigheder om det. Resultatet var renoveringen af kulturhuset og udvidelsen med en ny koncertsal. Den nye koncertsal vil være en blanding af moderne akustik og bevarede historiske træk. Den vil have

1 300 siddepladser og er udformet til at fremme kultur- og uddannelsesaktiviteter. "Vores mål er at skabe noget, der ikke kun er for de lokale, men som også placerer Ostrava på Europas kulturelle landkort," siger han.

Den Europæiske Investeringsbank støtter projektet med et lån på 2 mia. CZK (84 mio. EUR) til Ostrava by, som blev underskrevet i juli 2024.

Støtte til en region under forvandling

Det kræver betydelig finansiering, omhyggelig planlægning og ret meget tid at skabe den topmoderne koncertsal og renovere det kæmpestore kulturhus. Projektet nyder også godt af et tilskud på 500 mio. CZK (21 mio. EUR) fra EU's lånefacilitet for den offentlige sektor, som er en del af mekanismen for retfærdig omstilling.

"Det er et flagskibsprojekt i Tjekkiet som rollemodel for lignende projekter over hele landet," siger Peter Chovan, lånemedarbejder i Den Europæiske Investeringsbank.

Engang blev Ostrava kaldt Tjekkiet "sorte hjerte" på grund af mine- og industriaktiviteterne. Da minerne lukkede i 1990'erne, måtte byen kæmpe for at skabe sig en ny identitet. "Det her handler ikke kun om at bygge en koncertsal," siger Kamil Dörfler, seniorspecialist i byudvikling i Den Europæiske Investeringsbank, som var stærkt involveret i projektets udvikling. "Det handler om at sætte en ny retning for Ostrava, hvor blikket rettes fremad, mens kulturarven samtidig er med i bagagen."

IKKE NOGEN SELVMODSIGELSE

En etisk bank støtter virksomheder og projekter under kvindelig ledelse i fattige regioner og giver flygtninge medbestemmelse over hele Italien

Alene det, at der skulle opfindes et nyt udtryk, "etisk bankvirksomhed", for en ny type kreditinstitut viser, at moralske principper er det sidste, de fleste tænker på i forbindelse med banker. Men nogle finansielle institutioner udfordrer nu denne stereotype holdning og byder ind med en ny definition af, hvad det vil sige at være bank i dag. Banca Etica er et godt eksempel. Som Italiens første etiske finansieringsbank vil den stå i spidsen for en revolution af banksektoren. I kraft af sit seneste projekt vil Banca Etica bistå de mest sårbare over for økonomisk eksklusion: kvinder, flygtninge og virksomheder i Italiens mindre udviklede regioner.

"Vi er fortalere for, at det ikke er nogen selvmodsigelse at sætte betegnelsen etisk foran ordet bank – det er en reel mulighed og en forretningsmulighed," siger Tommaso Rondinella, som er ansvarlig for modeller for indvirkning og socio-miljømæssige konsekvensvurderinger i Banca Etica. "For os er det vores fortid, nutid og fremtid."

Banca Eticas nye projekt forventes at stimulere 168 mio. EUR i investeringer og skabe en positiv afsmitning i samfundet. Den Europæiske Investeringsbank støtter projektet med et lån på 60 mio. EUR, der blev underskrevet i juli 2024.

Modtagelsescentre for flygtninge spiller en central rolle i den sociale integration. Men de må ofte kæmpe for at få den arbejdskapital, de har brug for. Banca Etica vil i kraft af sit nye initiativ tilvejebringe mindst 30 % af lånet, så modtagelsescentre for asylsøgere og flygtninge kan fortsætte i drift. Det vil hjælpe flygtningene med at blive integreret og komme ind på arbejdsmarkedet. "Vi forsøger at skabe en solid ramme for velkomst og integration," siger Tommaso Rondinella.

Støtte og garanti

Den Europæiske Investeringsbank vil også tilbyde teknisk støtte gennem sit Social Inclusive Finance Technical Assistance-program for at bistå Banca Etica med at udnytte sine ressourcer mere effektivt. Med finansiering fra InvestEU Advisory Hub har programmet bistået omkring 60 mikrofinansierings- og kreditinstitutter i over 20 EU-lande med at fokusere på investeringer med stor social indvirkning og ved at tilbyde assistance med investeringsplanlægning og projektudvikling.

I august 2024 indgik Den Europæiske Investeringsfond en garantiaftale på 200 mio. EUR med Banca Etica. Denne garanti, der også hører ind under InvestEU-programmet, giver Banca Etica mulighed for at udvide sin långivning til grønne virksomheder, der agter at investere i en grøn og bæredygtig omstilling, virksomheder, som er aktive i den kulturelle og kreative sektor, og forskellige sektorer som studerende, elever og virksomheder, der udbyder uddannelses tjenester.

**6,4 mia.
EUR**

Matr Foods i Danmark fremstiller et kødalternativ, der har en lige så dyb smag og saftig tekstur som kød, uden at det går ud over sundhed eller miljø.

6

LANDBRUG OG BIOØKONOMI

“

En nøgelfaktor i EU's grønne pagt er omstillingen til et mere bæredygtigt landbrugsfødevarer-system, som giver sunde fødevarer, fibre, bioenergi og biomasse til alle. Vi har fokus på fødevarer-sikkerhed, vandresiliens og naturbeskyttelse samt på at styrke konkurrenceevnen. Det er nødvendigt at mindske visse traditionelle værdikæders kulstofaftryk til et niveau, som er i overensstemmelse med en lavemissionskurs for sektoren, samtidig med at potentialet for at øge kulstofpuljerne og biodiversiteten i biomasse og jord udnyttes fuldt ud for at kompensere for uundgåelige restemissioner. Hvert år tilvejebringer Den Europæiske Investeringsbank over 5 mia. EUR i lånebaseret finansiering til sektoren. Heraf når 70 % ud til landbrugere og små virksomheder, som er aktive i værdikæden, via formidlede kreditlinjer gennem bankerne. Det suppleres med yderligere gearede investeringer gennem Den Europæiske Investeringsfond. ”

Felipe Ortega Schlingmann, afdelingschef for bioøkonomi, direktoratet for projekter, EIB

“

Vi har forpligtet os til bæredygtige energiløsninger, der driver den cirkulære økonomi fremad. Vores projekter, der f.eks. omdanner landbrugsaffald til vedvarende brændstoffer, er eksempler på, hvordan principperne i den cirkulære økonomi kan bidrage til at mindske emissionerne i sektorer med et højt kulstofaftryk, som er svære at dekarbonisere, f.eks. luft- og søtransport. Vores arbejde inden for landbrug og bioøkonomi styrker Europas energimæssige robusthed og skaber kvalitetsjobs. ”

Gilles Badot, direktør for den iberiske region, direktoratet for finansieringer, EIB

RESERVOIR SOM SIKKERHEDSNET

Klimaforandringerne giver alvorlig tørke på Kreta. Men det vil et nyt reservoir- og kunstvandingsprojekt imødegå og samtidig puste nyt liv i landbruget

Amari, en kommune syd for Rethymno på Kreta, er historie, kultur og økonomi vævet sammen med den frugtbare dal. Regionens landbrug er imidlertid truet af gentagne tørker, der forværres af klimaforandringerne. Det kan føre til ørkendannelse. Som modsvar agter kommunen at udnytte Platys-floden, der løber igennem dalen.

Sammen med det græske ministerium for transport og infrastruktur har kommunen planer om at bygge en dæmning med et reservoir, som kan rumme 21 mio. m³, et kunstvandingsnet, der dækker mere end 4 350 ha og knap 20 km rørledninger. Formålet er at forbedre kunstvandingen i Rethymno-præfekturet, Messara og Heraklion – de regioner, der danner kernen i Kretas landbrugsproduktion. "Opførelsen af dæmningen er et nødvendigt modsvar mod det voksende problem med, om der er tilstrækkeligt vand, især med den alvorlige tørke, der skyldes klimaforandringerne," siger Pantelis Mourtzanos, borgmester i Amari, som spillede en central rolle i udviklingen af projektet. Det nye reservoir gør det muligt at forvalte vandressourcerne effektivt. Det sikrer en stabil vandforsyning til kunstvanding af afgrøder."

Den Europæiske Investeringsbank og Europarådets Udviklingsbank forpligtede sig hver til 80 mio. EUR, underskrevet i januar 2024, i støtte til denne betydelige nye investering på Kreta.

Klimaforandringerne slår til

I løbet af de seneste ti år er Kretas regnmængder faldet drastisk, og forekomsten af ekstreme tørker er steget. I 2023 faldt der kun 40 % af den normale regnmængde, og i begyndelsen af 2024 var der en tilsvarende mangel på regn. Imens steg gennemsnitstemperaturen med 0,5° C i forhold til 1991-2020. De mindre vandreserver, stigende temperaturer og ørkendannelse er tegn på, at klimakrisen allerede har påvirket øen. Det har alvorlige konsekvenser for øens indbyggere og påvirker deres livskvalitet og kritiske sektorer som turisme og landbrug.

Et af de områder, der mærker virkningerne, er Faistos, som er en anden kommune i Messara-regionen. Her dyrkes der mange forskellige slags frugt og grønt på flere hundrede marker med henblik på eksport til hele Europa. Det giver indbyggerne en indkomstkilde og et levebrød. "Vejret har altid været uforudsigeligt, men i de seneste fem år er det blevet så intenst, at det begynder at virke skræmmende," siger Grigoris Nikolidakis, borgmester i Faistos. "Hvis vi ikke gør noget, vil den mængde vand, vi har, ikke være tilstrækkelig til vores indbyggere."

“**Vejret har altid været uforudsigeligt, men i de seneste fem år er det blevet så intenst, at det begynder at virke skræmmende.**”

EN HELT ANDEN OLIEKILDE

Moeves anlæg til 1 mia. EUR vil omdanne brugt vegetabilsk olie og restmateriale til biobrændstof til tung transport og luftfart

Varm, brusende madolie kan forvandle selv de kedeligste kartofler til lækre, sprøde pommes frites. Bagefter kan olien så blive til biobrændstof til lastbiler eller fly. Hvis vi producerer nok biobrændstof, mindsker vi kulstofemissionen fra alle slags transport, især inden for hårdnakkede områder som tunge køretøjer og luftfart.

Den spanske virksomhed Moeve er i gang med at opføre et andengenerations-produktionsanlæg for biobrændstof i Huelva i Andalusien. Det kan omdanne 600 000 tons fedtrester, olie og andet affald om året til HVO-biodiesel og bæredygtigt flybrændstof. Det svarer til omkring 1 % af Europas samlede forbrug af flybrændstof.

"Det, vi producerer på dette anlæg, som er ret nyt, er vedvarende dieselbrændstof. Det indeholder nøjagtig det samme molekyle som normal diesel eller petroleum til fly," siger Matteo Vaglio, direktør for biobrændstoffer i Moeve, der tidligere hed Cepsa. "Det eneste, der er anderledes, er molekylets oprindelse, for det er ikke fossilt, men biologisk. Kilden er affald."

Grønne molekyler

Det nye biobrændstofanlæg er en del af Moeves omstilling til grøn energi. Som Spaniens næststørste olie- og gasselskab ønsker Moeve at reducere sine kulstofemissioner med 55 % inden 2030 og blive kulstofneutral inden 2050. Virksomhedens omstilling omfatter også installation af ultrahurtige ladestationer til elkøretøjer på dens tankstationer i Spanien og Portugal.

Den Europæiske Investeringsbank yder Moeve et lån på 415 mio. EUR til det nye biobrændstofanlæg, som Moeve er ved at bygge sammen med sin partner Bio-Oils, der er et datterselskab af Apical, en førende virksomhed inden for forarbejdning af vegetabilsk olie i Singapore. Den samlede investering i anlægget forventes at blive 1,2 mia. EUR.

"Moeve er virkelig en pioner," siger Luis Velosa, låned medarbejder i Den Europæiske Investeringsbank, som står i spidsen for projektet. "Moeve har den mest ambitiøse dekarboniseringsstrategi blandt alle olie- og gasselskaberne."

Fra fedt til brændstof

Nye EU-direktiver om vedvarende energi og bæredygtigt flybrændstof er drivkraften på dette marked for affald, der kaldes råmateriale. Ifølge direktiverne skal diesel og andre brændstoffer indeholde en minimumsandel (normalt en lille procentdel) af biobrændstof inden 2030 – og andelen stiger kraftigt frem mod 2050.

“ Moeve er virkelig en pioner. ”

En af fordelene ved Moeves nye anlæg er, at det kan forarbejde mange forskellige slags affald. "Det er meget vigtigt," siger Carmine Marzano, senioringeniør i Den Europæiske Investeringsbanks afdeling for bioøkonomi, "fordi verden ikke har uendelige mængder af bioråmaterialer, og EU har sat meget høje mål."

SVAMPEBASERET HAKKEKØD

Matr Foods i Danmark bruger svampefermentering til at skabe et kødalternativ med en lige så saftig tekstur som oksekød

I 2021 fik Morten Sommer, der forsker i mikrobiologi på Danmarks Tekniske Universitet, den idé, at mikrober måske kunne bruges til at producere sundere og mere miljøvenlige fødevarer. Sammen med sin kollega Leonie Jahn drøftede Morten Sommer mikrobernes potentiale med Rasmus Toft-Kehler, en kendt iværksætter, som Morten Sommer har startet flere biotekvirksomheder sammen med. Alle tre vidste en masse om mikrober og deres potentiale, men ingen af dem havde nogen idé om, hvordan man skaber velsmagende mad. De kontaktede derfor den velrenommerede kok og restauratør Claus Meyer, medstifter af den trestjernede Michelinrestaurant Noma, der anses for at være en af verdens bedste. "De sagde dybest set: 'Mad er livets kilde, men samtidig et af de største problemer, vi har på jorden'," fortæller Randi Wahlsten, administrerende direktør i Matr Foods, den virksomhed, de grundlagde. "Det forværrer uligheden, det skader naturen, og det skaber også en sundhedskrise."

Randi Wahlsten kom til Matr Foods et par måneder efter, at virksomheden var blevet grundlagt i 2021. Hun havde arbejdet mere end ti år i fødevarerbranchen, men ønskede en mere bæredygtig tilgang til fødevarerproduktion. Randi Wahlsten tænkte med det samme på de begrænsede kødalternativer, der på det tidspunkt fandtes i butikkerne. "Jeg tænkte, at vi kunne løse problemet med bæredygtighed ved at erstatte kød på en bedre måde end de ikke særlig attraktive alternativer, der fandtes," fortæller hun. "På det tidspunkt fandtes der kun produkter, der var overforarbejdede og ikke særlig spændende rent gastronomisk."

Teamet satte sig for at udvikle en ny form for kødalternativ. Målet var ikke at skabe en efterligning af kød, som produkterne på markedet gjorde på det tidspunkt. I stedet ville de forsøge at skabe den samme dybe smag og saftige tekstur – uden at skade menneskers sundhed eller miljøet. Tre år senere bygger Matr kødalternativ på ingredienser, der dyrkes lokalt i Europa, såsom rødbeder, kartofler, bønner og havre, og transformerer dem derefter til en burger eller hakkekød ved hjælp af gamle svampefermenteringsteknikker. "Det giver en dyb umamismag uden at være ultraforarbejdet og uden tilsætningsstoffer," siger Randi Wahlsten og tilføjer, at smagen minder om den koncentrerede smag fra en reduceret svampe- eller tomatsauce. "Og svampene skaber en tekstur, der frigiver væske, når man tager en bid, ligesom når man får et virkelig saftigt stykke kød i munden."

Udvikling af kødalternativer

Virksomheden, som har hovedsæde i København, startede med at producere plantebøffer manuelt i et industrikøkken. De leverede produktet til to eksklusive restauranter i Danmark og en populær burgerkæde ved navn Gasoline Grill. Både kokke og kunder var begejstrede for produktet.

Virksomheden investerer nu ca. 40 mio. EUR i udvidelsen af sin forskning og udvikling og opførelsen og driften af et nyt produktionsanlæg, hvor den kan fremstille 3 500 tons plantebaserede kødalternativer – ca. 100 gange så meget, som den producerer nu. Den Europæiske Investeringsbank indgik i september en aftale om venturegældsfinansiering på 20 mio. EUR til Matr Foods, støttet af InvestEU.

Kødalternativer har udviklet sig betydeligt inden for det sidste årti. Den første generation af alternativer bestod i vid udstrækning af tofu eller tempeh – sojabaserede produkter, som ikke er særlig nemme at indarbejde i de typiske europæiske retter. "De fleste af os kunne ikke rigtig bruge disse produkter i de retter, vi laver derhjemme," siger Stephan Mitrakas, der er investeringsansvarlig for cleantech i Den Europæiske Investeringsbank. Prøv f.eks. at tænke på spaghetti bolognese med tofustykker i.

Den anden generation af kødalternativer lignede i højere grad kød og blev ret godt modtaget. Impossible Foods, der fremstiller den plantebaserede Impossible Burger, planlagde en børsnotering, hvor virksomheden ville være blevet værdiansat til omkring 10 mia. dollars, omend denne værdiansættelse siden er faldet en smule.

Nogle af disse alternativer indeholdt både en masse tilsætningsstoffer og "temmelig meget fedt", ofte fordi der blev tilsat en række plantebaserede olier, siger Carmine Marzano, senioringeniør i Den Europæiske Investeringsbanks bioøkonomiafdeling. Disse produkter indeholder relativt mange ingredienser og en række tilsætningsstoffer, som derefter blandes og formpresses for at skabe burgerformen. "Det er lidt, som når man laver pasta," siger Carmine Marzano. "Fremstillingen af disse produkter foregår på stort set samme måde, men ingredienserne er blandet med veganske proteinekstrakter."

En portion svampesporer

Matrs produkt hører til i den tredje generation af kødalternativer, som både ligner og føles mere som kød, og som kan blandes i klassiske vestlige retter som f.eks. spaghetti bolognese eller lasagne. I stedet for at bruge tilsætningsstoffer eller fedtstoffer som bindemiddel hakker og koger virksomheden kartofler, rødbeder, bønner og havre og blander derefter grøntsagerne med særlige svampesporer. Massen fyldes i en burgerform og udsættes for en kontrolleret gæringsproces.

Det er der, magien sker.

Svampesporerne spirer og danner mycelium, en rodliggende struktur formet af trådlignende fibre eller filamenter. Disse små rødder nedbryder næringsstofferne i grøntsagsblandingen og frigiver smagfulde aminosyrer og stivelse. Ligesom kød bliver det brunt, når det tilberedes. Myceliet binder det hele sammen og giver burgeren sin struktur og saftige tekstur.

"Det er lidt ligesom at bage," siger Randi Wahlsten. Hvis man bare blander vand, mel og salt til en dej og sætter den i ovnen, sker der ikke noget som helst, "men hvis man tilsætter surdej eller gær, aktiveres disse små mikrober og skaber smag og tekstur ved at omdanne næringsstofferne i melet – og resultatet er et lækkert brød. Det er det, vi gør."

“ **Det giver en dyb umamismag uden at være overforarbejdet og uden tilsætningsstoffer.** ”

MODERNISERING AF MEJERIET

Gropper, som er Tysklands næststørste producent af økologisk mælk, moderniserer for at indføre nye produkter og mindske emissionen

Siden 1929 har Gropper været drevet af den samme familie. Tre generationer inde i historien får det tyske mejeri sin mælk fra 780 mælkeproducenter inden for en radius af ca. 160 km fra Bissingen. Det er solide partnerskaber, hvor kontrakterne løber i to til tre år, og priserne er fair og bundet til markedsgennemsnit. "Vi fastholder et stærkt forhold til vores leverandører gennem løbende kommunikation og samarbejde, som fremmer tillid og gensidig vækst," siger Heiner Gropper, administrerende direktør. "Med den tilgang kan vi opbygge en robust og bæredygtig forsyningskæde til fremtiden."

Men det er svært at finansiere innovation på et fragmenteret mejerimarked med få store, internationale virksomheder. Da Gropper begyndte at udvide sortimentet med smoothies, juicer og mælkebaserede drikke, henvendte virksomheden sig til Den Europæiske Investeringsbank for at få støtte. EU's finansieringsgren investerede 49 mio. EUR i september 2024 i støtte til moderniseringen af Groppers eksisterende faciliteter. Projektet vil mindske anvendelsen af naturgas og reducere emission på transportsiden gennem automatisk lagring og logistik. Projektet omfatter også investeringer i infrastruktur til produktion af vedvarende energi. "Vi er glade for at arbejde sammen med Gropper, fordi det er en familieejet virksomhed," siger Karol Czarnecki, som arbejder med projektet i Den Europæiske Investeringsbank. "Virksomheder som Gropper er virkelig grundpillerne i Tysklands økonomi. Vi har dyb respekt for deres enestående blanding af en stabil forretning og smidig ledelse. Samarbejdet med dem har været uvurderligt for os og har givet os større indsigt i dette marked."

En bæredygtig indsats

For at holde trit med sin grønne omstilling og sine mål for bæredygtighed gør Gropper en indsats for at modernisere med effektiv energilagringsteknik og logistik, der undgår ekstra kilometers transport mellem butikkerne. "Vores modernisering handler ikke kun om nye værktøjer og teknikker. Den handler om at have retning mod en bæredygtig mejeriindustri," siger Heiner Gropper. "Vores vision er i tråd med bredere globale tendenser på mejerimarkedet, som trods udfordringerne fortsætter innovationen inden for områder som affaldsreduktion og automatisering."

Gropper udskifter sine produktionslinjer med nyere automatiseret teknologi og øger produktionskapaciteten. "Gropper øger ikke kun effektiviteten og produktkvaliteten, men sparer også på energien i kraft af udfasningen af naturgas," siger Jean-François De Saedeleer, som også arbejdede med projektet i Den Europæiske Investeringsbank.

EN LÆKKER LØSNING

Med sin højteknologiske tilgang til bæredygtig akvakultur bringer Oceanloop i München rejeopdræt ind i det 21. århundrede

Hvide tigerrejer har et problem: De er så lækre, at folk ikke kan få nok af dem. Efterspørgslen efter rejer stiger med 8 % om året. Men det har store miljømæssige og sociale omkostninger at imødekomme denne efterspørgsel. Vannameirejer er på Greenpeace Internationals rødliste over fisk og skaldyr på grund af forbindelsen til ødelæggelse af mangrover, overfiskeri i naturen, forurening og betydelige krænkelse af menneskerettighederne i nogle lande.

Det vil Oceanloop i München gerne lave om på. "Vores fuldautomatiske indendørs rejeopdrætsteknologi er uafhængig af klimaet, så den kan køre døgnet rundt vinter og sommer næsten overalt i verden," siger Fabian Riedel, administrerende direktør for Oceanloop.

Virksomheden, der beskæftiger sig med akvakulturteknologi, har udviklet en ny type rejeopdræt, der giver mulighed for at opdrætte og forarbejde det populære skaldyr på land i et køligere klima, f.eks. i Europa, med minimal påvirkning af miljøet og optimale forhold for dyrene.

Bymangrover

Rejeopdræt foregår for det meste udendørs i runde bassiner, men Oceanloops rejeopdræt foregår indendørs i en lang, klimakontrolleret tank med flytbare skillevægge, som adskiller rejerne efter alder. Hver sektion består af mange vandrette lag, så rejerne kan hvile sig som i deres naturlige habitat. Vandet filtreres og recirkuleres i et lukket kredsløb, der delvis får strøm fra vedvarende energikilder. Resultatet er, at der ikke er brug for antibiotika eller anden medicin.

"For et par år siden fandt vi ud af, at rejer af en vis størrelse gerne vil være på bunden af tanken det meste af tiden," fortæller Fabian Riedel. "Det gør de i naturen, men i traditionelt rejeopdræt er det ikke muligt, fordi der ikke er plads nok. Vores bymangrover er som undervandsskyskrabere, hvor rejerne har meget mere plads til at hvile sig. Og det gør vores produktionssystem meget mere effektivt, fordi rejerne elsker det."

Nu vil virksomheden øge produktionen, i første omgang ved at udvide pilotprojektet i Kiel på den tyske Østersøkyst og derefter ved at åbne en ny og meget større rejefarm på Gran Canaria i Spanien, som vil få energi fra sol og vind. Til finansiering af Oceanloops ambitiøse plan har Den Europæiske Investeringsbank ydet 35 mio. EUR i venturegæld. Det er et langfristet lån til at hjælpe virksomheder på tidlige stadier og vækstvirksomheder med at udvide forretningen uden at udvande eksisterende aktionærers ejerskab. Finansieringen støttes af en garanti fra InvestEU, der er EU's flagskibsordning til at stimulere investeringer i strategiske sektorer.

A photograph of two construction workers in a site. On the left, a woman wearing a yellow hijab, safety glasses, and a high-visibility yellow vest with a MAUCH logo. On the right, a man wearing a white hard hat with a MAUCH logo, a plaid shirt, and a high-visibility yellow vest with a MAUCH logo. He is holding a blue clipboard and a pen. The background shows industrial equipment and pipes.

**8,4 mia.
EUR**

Med et lån fra EIB i ryggen finansierer en lokal bank i Mauretanien virksomheder, der ansætter unge og kvinder.

GLOBALE INVESTERINGER MED STOR INDVIRKNING

“

Ukraine har brug for at investere i kritisk infrastruktur for at opretholde væsentlige offentlige tjenester. Vi står Ukraine bi i denne proces ved at tilvejebringe både attraktiv finansiering og teknisk bistand. Jeg er stolt over vores indsats i landet under vanskelige forhold. ”

Rafal Rybacki, afdelingschef vedrørende den offentlige sektor i det sydlige naboskabsområde, EIB Global

“

Uligheden mellem kønnene vokser. Samfundene har svært ved at blive mere inkluderende og bæredygtige. Det er afgørende, at vores finansiering til lighed mellem kønnene stiger år for år. Jeg er stolt over, at vi støtter kvindelige iværksætteres adgang til kapital og finansierer løsninger for kvinders sundhed. Vi gør offentlig transport og byrum sikrere og mere tilgængelige for alle, og vi sætter kvindelige landbrugere i stand til at udnytte deres potentiale. ”

Yasmine Pagni, afdelingschef for socialpolitik, direktoratet for projekter, EIB

“

Vores første finansiering målrettet gældskonvertering af klimahensyn – underskrevet i december med Barbados – er historisk. Det er et innovativt finansieringsværktøj, som omdirigerer midler, der ellers ville være gået til at betale høje renter på gammel gæld for Barbados, idet midlerne i stedet investeres i klimarobust infrastruktur og genoprettelse af økosystemer. Det er opskriften på at styrke sårbare landes selvbestemmelse. ”

Alexandra Almeida, seniorlånemedarbejder, EIB Global

STRØMNINGER IND I FREMTIDEN

Bosnien-Hercegovina støber fundamentet til EU-medlemskab med projekter, der afspejler befolkningens styrke og modstandsdygtighed

Hver morgen kl. 5.10 afgår dagens første sporvogn fra Ilidža, en af Sarajevos vestlige forstæder, med kurs mod den middelalderlige basar, Baščaršija, som er byens kulturelle midte. Denne daglige tur er blevet et holdepunkt for livet i Sarajevo i løbet af de 140 år, hvor der har kørt sporvogne. Mange generationer af indbyggere har taget turen, så sporvognen er blevet en del af byens identitet.

For Esad Mujagić er sporvognen mere end et transportmiddel – den er hans faglige hjerteblod. "Da jeg begyndte at arbejde for det offentlige transportselskab i Sarajevo i 1980'erne, troede jeg ikke, at sporvogne ville blive afgørende for min karriere," fortæller han.

Under den brutale belejring af Sarajevo i 1990'erne holdt sporvognene stille for første gang nogensinde. Årsagen var den vold, der fandt sted over hele byen. Efter to lange år begyndte sporvognene at køre igen, selv om byen stadig var belejret. Fra det tidspunkt arbejdede Esad Mujagić hver dag med at reparere skader fra kugler og granater. "Vi ville holde sporvognene i gang," fortæller Esad Mujagić. "Vi ville give folk en vis følelse af normalitet i hverdagen."

I mange år efter krigen kørte Sarajevos gamle sporvogne rundt med mærker efter krigen, og Esad Mujagić iværksatte en kampagne for at få dem udskiftet. Hans store indsats bar endelig frugt i 2024. For første gang i 40 år kom der nye, skinnende gule sporvogne i Sarajevos gader. Finansieringen af sporvognene kommer fra Den Europæiske Investeringsbank i form af to lån på 75 mio. EUR. Formålet er at mindske trafikpropper og gøre noget ved et af Sarajevos mest presserende problemer: luftforurening.

Sporvognene er bare et blandt mange tegn på fremskridt med 2024 som vendepunktet for Bosnien-Hercegovinas langsigtede projekter og europæiske ambitioner. I begyndelsen af 2024 godkendte EU's ledere officielt, at der skulle indledes tiltrædelsesforhandlinger. Over hele landet nås milepæle for store infrastrukturprojekter – der anlægges nye veje, vindmølleparker skyder op, og hospitaler bliver moderniseret. Den Europæiske Investeringsbank er gået sammen med den offentlige og private sektor om at sætte skub i fremskridtene.

Sidste gang Sarajevo fik nye sporvogne var i 1984, hvor byen var vært for De Olympiske Vinterlege for folk fra hele verden. Esad Mujagić mener, at de nye sporvogne er et skridt på vejen mod en ny storhedstid for Sarajevo. "Det er samme følelse som før krigen. Jeg håber, at dette projekt bare er et blandt mange andre, som vil gøre Sarajevo til en vaskeægte europæisk by og bringe landet videre mod EU-medlemskab."

Århundredets oversvømmelse

Sarajevo strækker sig langs Miljacka-floden i en dal omgivet af fem skovklædte bjerge. Floden hyldes i mange populære sange og byder på nogle af byens mest berømte kendetegn. Der er over et dusin broer over floden, herunder Latin-broen, hvor ærkehertug Franz Ferdinand blev myrdet, hvilket udløste Første Verdenskrig.

“**Det er samme følelse som før krigen.**”

Efter en kort køretur fra bymidten østpå langs Miljacka kommer man til vidtstrakte mørkegrønne skove. Her krydser man grænsen fra Føderationen Bosnien-Hercegovina til Republika Srpska, som er den ene af to selvstyrende enheder, der blev dannet efter krigen. Republika Srpska, hvis befolkning hovedsagelig er serbisk, dækker det meste af landets østlige og nordlige del.

Vejen til højre fører til Sarajevos olympiske skiområde. Vejen til venstre er en af landets mest naturskønne veje, der til sidst fører til Bijeljina, den næststørste by i Republika Srpska målt på antal indbyggere. Ligesom Sarajevo har Bijeljina også oplevet voldsomme begivenheder i nyere tid. I maj 2014 var byen centrum for den værste oversvømmelse, der nogensinde er målt i Sydøsteuropa. Den ramte over 100 000 indbyggere, og 33 000 blev evakueret. Over 90 000 ha jord og 35 000 bygninger blev oversvømmet. Skaderne blev vurderet til at løbe op i 1 mia. EUR.

I de seneste ti år har Miroslav Čvrgić, vicedirektør for den offentlige vandforvaltning i Republika Srpska, arbejdet med et projekt, der skal beskytte regionen mod fremtidige oversvømmelser. Under projektet, der er delvis finansieret af Den Europæiske Investeringsbank med 74 mio. EUR, er 160 km kanaler og 100 km diger blevet genoprettet, så regionen kan modstå de stadig hyppigere oversvømmelser som følge af klimaforandringerne. "Vi er nu beskyttet mod katastrofale oversvømmelser som den i 2014 eller det, man kalder en 100-årshændelse," siger Miroslav Čvrgić, der bor i Bijeljina.

Mens han taler, begynder de første regndråber at falde. "Det er fint," siger han, mens han kigger op mod himlen. "Vi er ikke bange for regnen mere."

"Nu føler jeg mig endelig som rigtig læge"

Da byen blev ramt af oversvømmelsen i 2014, trådte det nye hospital til med støtte, som der var stort behov for. Hospitalet var den første større sundhedsfacilitet i Bijeljina-området siden 1939. "Dengang var det det største sundhedsprojekt i Republika Srpska, og alles øjne var på os," siger dr. Siniša Maksimović, den daværende hospitalsdirektør.

Det tog kun tre år at bygge det nye hospital, som åbnede i 2013. Det erstattede adskillige forældede faciliteter og har knap 250 sengepladser og fem operationsstuer. "Alt var helt nyt – udstyret, bygningen – det var landets mest moderne sundhedsfacilitet dengang," fortæller dr. Siniša Maksimović. "Og det er lykkedes os at opretholde standarden."

For oversygeplejerske Radmila Simić, som har arbejdet på hospitalet i 24 år, var det skelsættende at flytte til den nye bygning. "Det føltes som en helt ny tidsalder for vores sundhedsvæsen," fortæller hun. "Udviklingen er gået stærkt siden da." I dag tiltrækker hospitalet patienter fra hele Bosnien-Hercegovina og endda fra nabolandene også. "Vi tilbyder avanceret sundhedspleje, som ikke fandtes før," fortæller dr. Mikajlo Lazić, børnelæge og nuværende hospitalsdirektør.

Opførelsen af hospitalet indgik i et projekt til 115 mio. EUR, som blev finansieret af Den Europæiske Investeringsbank, og som også omfattede genopførelsen af et klinisk center i Banja Luka, Republika Srpskas største by. I 2023 underskrev EIB en aftale om endnu et lån til støtte for opførelsen af en ny campus for medicinstuderende ved universitetet i Banja Luka samt løbende modernisering af dets kliniske center. "Det vigtigste er, at vores patienter er tilfredse," siger Radmila Simić.

Hospitalet var skelsættende for både patienter og medarbejdere. "Da den nye bygning blev taget i brug," fortæller dr. Siniša Maksimović, "kom en kollega hen til mig efter en nattevagt og sagde 'nu føler jeg mig endelig som rigtig læge.'"

"Floden er lig med liv"

Bijeljina, som ligger mellem floderne Sava og Drina, er ikke den eneste region i Bosnien-Hercegovina, der er kendetegnet ved sine floder. Landets eget navn stammer fra Bosna-floden, et illyrisk ord, der betyder "strømmende vand". Der er dog ingen flod, der definerer en region mere end Neretva i den sydlige del. Den 225 km lange Neretva-flod er kendt for sit smaragdgrønne, iskolde vand – faktisk verdens koldeste. Floden løber igennem dramatiske kløfter og historiske byer, især Mostar – med et af landets mest genkendelige kendetegn – den gamle bro. Den blev ødelagt under krigen i 1990'erne og senere genopbygget og står nu som et kraftfuldt symbol på genforening.

"Da jeg var barn, badede vi fra strandene inde midt i byen bare 50 m fra den gamle bydel," siger Emir Nuspahić, der har boet i byen hele sit liv. "Det tog vi som en selvfølge." Den dårlige forvaltning af kloaksystemerne har medført en forringet vandkvalitet, der truer de turkise og grønne farver, som floden er berømt for. "Efterhånden som byen voksede, fulgte planlægning af et ordentligt kloaksystem ikke med, så der var adskillige udløb fra utætte kloakker skjult i beplantningen langs flodbredderne," forklarer han.

Emir Nuspahić er født og opvokset i Mostar og har aldrig været uden for byen. Hans børn er også opvokset på de flodbredder. "Man siger, at livet er som en flod, men her er floden lig med liv," siger han.

Med et erklæret mål om at genskabe flodens glansperiode har Emir Nuspahić brugt de seneste ti år på et rensningsprojekt som led i sit arbejde i kommunalforvaltningen. "Vi har installeret store runde slamfiltre på begge sider af floden, så kloakvandet ikke løber direkte ud i Neretva. Og vi kan allerede se resultaterne."

Bare 25 km nordvest fra Mostar har en anden mand også en mission om at redde sin lokale flod. Boro Đolo voksede op langs Lištica-flodens bredder. "Her lærer vi at svømme, inden vi kan gå," siger han.

Den imødekommende bedstefar Boro Đolo bruger sin fritid på at arbejde sammen med en lokal organisation om at genoprette områdets oprindelige fiskebestand. Boro Đolo har arbejdet i vandsektoren i 35 år for Široki Brijeg kommune. Der står han i spidsen for et projekt til forbedring af spildevandshåndteringen for at beskytte Lištica. Kommunen har allerede bygget og renoveret 25 km kloakledninger og 4 km stormafløb og er i gang med at opføre et rensningsanlæg for sine 15 000 indbyggere.

Projekterne i Mostar og Široki Brijeg indgår i en større indsats, der finansieres af Den Europæiske Investeringsbank, for at forbedre vand og sanitet i hele Føderationen Bosnien-Hercegovina. Investeringen på 60 mio. EUR i disse initiativer indgår i Bankens bredere 240 mio. EUR i tilsagn til vandinfrastruktur og beskyttelse mod oversvømmelser i landet.

Det blæser derudad

Den Europæiske Investeringsbank beskytter ikke kun miljøet. Den hjælper også Bosnien-Hercegovina med forberedelserne til den grønne omstilling ved at støtte landets mål for vedvarende energi. Bankens udviklingsdirektorat EIB Global har underskrevet et lån på 36 mio. EUR med landets offentlige elselskab om opførelse af en 50 MW vindmøllepark på Vlašić-bjergets højslette i landets geografiske centrum.

Vindmølleparken skal styrke landets energiforsyning og øge elproduktionen fra vedvarende energikilder. Snart vil der stå 18 vindmøller på Vlašić-bjergene, der lokalt er kendt for den traditionelle fåreost. Projektet forventes at producere i alt 115 GWh om året, nok til 20 000 husstande, og nok til at mindske CO₂-emissionen med 140 000 tons om året. Det svarer til 33 000 færre biler på vejene i samme periode.

Lånet er ud over de 21 mio. EUR i tilskud, som EU har tildelt via investeringsrammen for Vestbalkan.

På vej

På samme måde som Neretva-floden er en forbindelsesåre for befolkningen i Hercegovina, skal en ny vej gennem regionen forbinde hele landet.

Den 679 km lange vej, der kaldes Corridor Vc, løber fra Budapest hele vejen til den kroatiske kyst, idet størstedelen løber igennem Bosnien-Hercegovina. Motorvejen vil forbinde mennesker og erhvervsdrivende, mindske rejsetiden og styrke de økonomiske relationer. Den er også et vartegn for landets reelle og symbolske vej til EU.

Corridor Vc er landets største infrastrukturprojekt med over 148 broer og 46 tunneller. I 2024 var de vigtigste milepæle gennemboringen af landets længste tunnel og åbningen af den 1 km lange Hercegovina-bro over Neretva-floden. I den forbindelse har Den Europæiske Investeringsbank spillet en nøglerolle ved at investere over 1 mia. EUR i Corridor Vc til dato.

“ Vi er ikke bange for regnen mere. ”

PÅ SPORET

Albanien genopbygger jernbanerne med finansiel og teknisk støtte fra EU og mindsker samtidig kulstofemissionen

Tog mellem Vorë i det centrale Albanien og grænsen til Montenegro kravler af sted med kun 50 km i timen på et spor, der er præget af årtiers manglende vedligeholdelse. Som en del af landets strategi for bæredygtig vækst investerer regeringen i modernisering af jernbanenettet. Det betyder mindre emission, bedre sikkerhed og kortere rejsetid. Det vil mere end fordoble togenes gennemsnitshastighed på strækningen til op til 120 km i timen.

Som led i Europa-Kommissionens økonomiske plan og investeringsplan nyder projektet godt af en EU-finansieringspakke, der består af et lån på 100 mio. EUR fra Den Europæiske Investeringsbank, et investeringstilskud på 126 mio. EUR fra investeringsrammen for Vestbalkan og et lån på 98,75 mio. EUR fra Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling.

I forlængelse af den centrale TEN-T Middelhavskorridor forbinder Vorë-Hani i Hotit-jernbanelinjen Tirana med Podgorica og videre til Europas betydelige jernbanenet. Strækningen indgår i regeringens plan om at renovere omkring 420 km jernbanespor nord og øst fra byen Durrës. Jernbaneinfrastrukturen i Albanien blev bygget mellem 1947 og 1987 og er forfaldet gradvist på grund af pengemangel og utilstrækkelig vedligeholdelse. Det katastrofale jordskælv, der ramte landet i 2019, gjorde kun situationen værre.

Nu vil Albanien modernisere, genopbygge og elektrificere over 75 % af sit jernbanenet i løbet af de næste ti år.

“**Der er mange af os her, og vi hjælper alle sammen hinanden.**”

"Den Europæiske Investeringsbank er fortsat en af vores vigtigste partnere i realiseringen af adskillige strategiske projekter inden for vej- og jernbaneinfrastruktur," fortæller Belinda Balluku, Albaniens vicestatsminister og minister for infrastruktur og energi.

Med de hidtidige investeringer på over 1,9 mia. EUR i Vestbalkans jernbaner er EU's finansieringsgren en af de største finansieringsgivere til sektoren i denne region. Sammen med finansieringen udarbejdede eksperter fra Jaspers-rådgivningsprogrammet, der finansieres af Europa-Kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank, en handlingsplan for at styrke kapaciteten til forvaltning af jernbaneinfrastrukturprojekter i Albanien.

"Vores rådgivningsstøtte har sat jernbaneselskabet i stand til at forbedre sine færdigheder og få jernbanesektoren tilbage på sporet," sagde Jakubik Denis, Jaspers-opgaveansvarlig for opgaven.

"Det bør få en positiv indvirkning på landet, hvilket også vil bidrage til den gradvise integration af det albanske jernbanenet i det europæiske jernbanenet og marked og også til landets EU-tiltrædelsesproces."

VI HJÆLPER ALLE SAMMEN HINANDEN

Genopbygningen af Ukraine har fokus på varme, el, vand, hospitaler, kvinder og skoler

Vadym Chursins mor døde længe før krigen. Hans far, Dmytro, har også været hans bedste ven, lige siden han var lille. De to er nu rykket endnu tættere sammen, siden de flygtede fra deres hjemby nær den sydlige grænse, efter at den var blevet besat af russiske styrker. "Der er stort set intet tilbage af vores hus i dag, og der er ikke en eneste bygning tilbage i vores gamle by," siger den 16 år gamle Vadym Chursin. I de sidste to år har far og søn lejet halvdelen af et hus i Odessa i nærheden af Vadym's nye skole. "Vi er det, der kaldes internt fordrevne. Der er mange af os her, og vi hjælper alle sammen hinanden."

Vadym går i skole nr. 41 i Odessa, som var en af de første skoler, der blev renoveret under Den Europæiske Investeringsbanks første program for genopbygning af Ukraine. Den Europæiske Investeringsbank hjælper med at renovere over 300 skoler, børnehaver, hospitaler og almene boliger i omkring 150 ukrainske byer. Den har sørget for bedre elektricitet, vand, sanitet og håndtering af fast affald i over et dusin regioner og har afsluttet over 100 projekter. Den får nye anmodninger om hjælp hver uge.

Vores vigtigste initiativer

- EIB-Gruppen har udbetalt over 2 mia. EUR til genopbygning af byer og til at opfylde presserende behov i Ukraine i løbet af de seneste tre år. Banken har udlånt omkring 4 mia. EUR til landene omkring Ukraine til at hjælpe med boliger, skoler, lægehjælp og beskæftigelse til flygtninge.
- Et af de nyeste finansieringsværktøjer er EU for Ukraine-fonden, der har til formål at genopbygge kommunale bygninger, genoprette offentlige tjenester og tilbyde hjælp til iværksættere. Lande omkring EU har givet tilsagn om over 420 mio. EUR til fonden.
- Den Europæiske Investeringsbank er partner i Ukraine-faciliteten, som er en EU-finansieringsmekanisme i form af et genopretningsprogram på 50 mia. EUR, der løber frem til 2027. Banken vil bruge over 2 mia. EUR af denne fond på energi, veje, jernbaner, vand, boliger og uddannelse.
- Vigtige projekter i 2024 omfatter udbredelsen af det europæiske nødopkaldsnummer 112 til Ukraine, som dækker politi, ambulance og brandvæsen, støtte til UNIT.City, Ukraines første innovationspark særligt for digitale færdigheder og uddannelse, og et lån på 50 mio. EUR til nye metrovogne i Kyiv.
- I september 2024 foreslog EU's finansieringsgren en energiredningsplan til 600 mio. EUR for at hjælpe Ukraine i den kommende vinter og sikre, at erhvervsdrivende og boliger har el og varme. Der vil blive bygget afskærmninger mod bomber omkring transformerstationer.

EGENKAPITAL SÆTTER GANG I TINGENE

Lige fra logistik i det sydlige Afrika til havvind i Østasien – Den Europæiske Investeringsbank investerer egenkapital i impact-fonde, hvis projekter gør en reel forskel

Hver eneste dag krydser 1 000 lastbiler grænsen fra Sydafrika til Mozambique med kurs mod havnen i Maputo. Turen på 100 km ud til kysten tager normalt hele 12 timer. Derefter bruger lastbilerne, der er lastet med råvarer som krom, magnetit og citrusfrugter, seks til otte timer bare på at krydse grænsen og køre igennem tolden. Men få kilometer før trafikproppen begynder, er der en ny vej hen til en alternativ grænseovergang, der drives af den sydafrikanske virksomhed The Logistics Group med støtte fra Den Europæiske Investeringsbank i kraft af en investering på knap 75 mio. dollars i fondene under Africa Infrastructure Investment Managers, som er en fondsforvalter med hovedsæde i Cape Town. Ved denne overgang tager formaliteterne kun 45 minutter, og varerne læsses på tog, der kører direkte til Maputo. "Man behøver hverken at parkere lastbilen, stige ud eller rode rundt med papirerne," forklarer Anton Potgieter, direktør for The Logistics Group. Med denne facilitet sparer kunderne ikke alene tid, men også penge, og de reducerer deres kulstofemission.

Med støtte til virksomheder som The Logistics Group, hvis projekter bidrager til EU's politikmål i regioner som det sydlige Afrika, investerer Den Europæiske Investeringsbank i impact-fonde med erfaring og ekspertise. "Det, der skal til, hvis tingene virkelig skal rykke sig, er egenkapital," siger Gergely Horvath, investeringsmedarbejder i Den Europæiske Investeringsbank. "Det sætter virkelig gang i tingene." Den Europæiske Investeringsbank har samarbejdet med Africa Infrastructure Investment Managers siden 2008. Den investerede yderligere 30 mio. EUR i virksomhedens fonde i 2024.

Fremstillet i Taiwan

Gennem investering i målrettede fonde med erfarne forvaltere kan Den Europæiske Investeringsbank bidrage til at fremme EU's politikmål med samarbejdspartnere over hele verden. Gennem en investering på 100 mio. dollars i Copenhagen Infrastructure Partners' Global Markets Fund II bidrager Banken f.eks. til at udvikle havvindindustrien i vækstmarkedsøkonomier. Den danske fondsforvalters Changfang-Xidao havvindmøllepark, der ligger 11 km ud for Taiwans vestkyst og stod færdig i maj 2024, forventes at generere næsten 600 MW, når den er i fuld drift. Det giver 25 % større kapacitet til elproduktion fra havvind.

“ Det, der skal til, hvis tingene virkelig skal rykke sig, er egenkapital. ”

EN FREMTID MED DIVERSITET

En lokal bank i Mauretaniens udbyder lån for at give kvindelige iværksættere og unge en bedre chance for at drive en virksomhed eller få et job

Da Cheikh Mohamed Elkarachi overtog sin fars virksomhed under covid-19-pandemien, havde en af hans første ændringer fokus på at hjælpe kvinder på arbejdspladsen. "Jeg ville gerne ansætte kvinder, men vi havde ikke engang dametoiletter," siger Cheikh Mohamed Elkarachi, direktør for Rim Foam, der er en af Mauretaniens største skum- og madrasleverandører. "Jeg fik installeret separate dametoiletter, så kvinderne kunne føle sig bedre tilpas ved at arbejde her, og jeg begyndte at ansætte kvinder i nøglepositioner, fordi jeg synes, at mit lands virksomheder burde øge diversiteten."

Til finansiering af disse forbedringer og som led i at udvide produktionen optog Cheikh Mohamed Elkarachi i maj 2024 et lille lån hos en lokal bank, nemlig Bank for Commerce and Industry i Mauretaniens. Denne bank var i stand til at støtte Cheikh Mohamed Elkarachi og mange andre iværksættere, fordi den modtog et lån på 20 mio. EUR fra Den Europæiske Investeringsbank, som underskrev lånet i februar 2024. Formålet var at yde økonomisk hjælp til små og mellemstore virksomheder, især dem, der ansætter unge og kvinder i Mauretaniens. Mod slutningen af 2024 havde Bank for Commerce and Industry allerede ydet små lån, der tilsammen beløb sig til halvdelen af finansieringen fra Den Europæiske Investeringsbank.

Mod til at investere i idéer

Hovedformålet med dette lån fra Den Europæiske Investeringsbank er at sætte mere gang i beskæftigelsen og tilskynde flere til at starte virksomheder. Pandemien gik hårdt ud over Mauretaniens økonomi, og landet har et stort behov for investeringer i erhvervslivets vækst. De virksomheder, som Bank for Commerce and Industry støttede i 2024, er bl.a. Cheikh Mohamed Elkarachis skumvirksomhed, private lægeklinikker, installatører af solcellepaneler, en pastaproducent og en virksomhed, der sælger udstyr til forarbejdning af ris.

Den økonomiske inklusion, især for kvinder, er mindre i Mauretaniens end i mange nabolande, f.eks. Marokko og Senegal. Andelen af kvinder på arbejdsmarkedet er omkring 26 %. Ifølge Verdensbanken har dette niveau været stort set uændret i de seneste årtier. Erhvervsfrekvensen for mænd er næsten 60 %. En håndsækning til at få flere kvinder i arbejde vil medføre en væsentlig stigning i bruttonationalproduktet. Mauretaniens har også en høj ungdomsarbejdsløshed på omkring 24 %.

“**Jeg synes, at mit lands virksomheder burde øge diversiteten.**”

For at opnå støtte fra Bank for Commerce and Industry skal virksomheder i Mauretaniens kunne vise, at de forsøger at efterleve et globalt initiativ under navnet 2X Challenge. 2X Challenge så dagens lys på et G7-møde i 2018, og formålet er at bistå udviklingsbanker med at investere i kvinder. Det seneste mål for 2X Challenge er investering af mindst 20 mia. dollars i at hjælpe kvinder fra 2024 til 2027. "Mauretaniens har et stort potentiale for bæredygtig vækst, især i kraft af landets rige naturressourcer, udvikling af vedvarende energikilder og rigelig fiskeri," siger Marc-Antoine Coursaget, låned medarbejder for Vestafrika i Den Europæiske Investeringsbank. "Ved at styrke kvinders og unges selvbestemmelse kan vi videreudvikle disse styrker og skabe en mere robust økonomi."

8

KAPITAL- MARKEDS- UNIONEN

“

Vi fortsætter vores pionerindsats for at fremhæve distributed ledger-teknologiens potentiale med hensyn til at fremme gennemsigtighed, effektivitet og sikkerhed på kapitalmarkederne. I november afsluttede vi fire digitale transaktioner – tre obligationsudstedelser og en obligationsinvestering – i tæt samarbejde med førende markedsdeltagere. Det er et vigtigt skridt inden for afprøvning og udbredelse af digitale løsninger og fremme af deres integration i Europas finansielle økosystem. ”

Marco Zimmermann, direktør for likviditet og kapitalmarkeder, direktoratet for finanser, EIB

PLATFORME FOR KAPITAL

Kapitalmarkedsunionen vil sætte skub i markederne for securitisering og venturekapital for at øge investeringer i realøkonomien. Europæiske pionerer viser allerede, hvordan det kan gøres

Da IPM Rubi skulle modernisere sine produktionslinjer for metalstansning, henvendte midcapvirksomheden i Vitoria-Gasteiz sig til Banco Santander om finansiering. Et lån på 4 mio. EUR fra den spanske bank satte IPM Rubi i stand til at modernisere sine fabrikker i regionerne Galicien og Álava. I oktober 2024 vandt virksomheden en bæredygtighedspris for at halvere sit energiforbrug og dermed sin emission. Moderniseringen sikrede også, at IPM Rubi, der har 400 medarbejdere, kan holde trit med udviklingen i bilindustrien og fastholde sine to største kunder, Mercedes Benz og Stellantis, som står for flere bilmærker, bl.a. Fiat, Opel og Peugeot.

"Det her er dramatisk for os, det er afgørende. Uden det her projekt kunne vi ikke overleve," siger administrerende direktør Ricardo Romo. "Og vi kunne ikke have gjort det uden finansieringen."

De moderniserede produktionslinjer er til personbiler. Men Ricardo Romo forventer, at der snart vil være behov for tilsvarende forbedringer af linjerne for varevogne. "Vi håber, at bankerne vil hjælpe os med yderligere finansiering," siger han, "så vi kan følge med elektrificeringen af bilindustrien."

“ **Uden det her projekt kunne vi ikke overleve.** ”

Det er skæringspunktet mellem IPM Rubis konkrete metalstansningsvirksomhed, med en omsætning på 128 mio. EUR, og securitiseringens mystiske og immaterielle verden. Banco Santander pakker lån som det, den ydede til IPM Rubi, i værdipapirer, sælger dem til investorer og bruger så provenuet på at udstede nye lån som det, IPM Rubi forventer at optage til sin produktionslinje for varevogne. Securitiseringsmarkedet er et kæmpestort og likvidt marked i USA og Asien. Europa forsøger at indhente dem ved at tilvejebringe mere finansiering for virksomheder som IPM Rubi, der spiller en nøglerolle i realøkonomien.

Den Europæiske Investeringsbank investerer i securitiseringstransaktioner fra europæiske banker og udvikler innovative strukturer for securitisering, som Banken håber vil føre til et større marked, som led i dens støtte til det indre marked for kapital i hele Europa. Det kaldes kapitalmarkedsunionen.

Effektiv finansiering til SMV'er

I forhold til USA og Asien er væksten i securitisering i Europa blevet dæmpet noget af stram regulering – især den del af markedet for securitiseringstransaktioner, der vedrører højere rating og lavere afkast. Som modsvar støtter EIB-Gruppen innovative banker med store investeringer i securitiseringstransaktioner, som skaber et mere likvidt marked.

Det indgår i EU's finansieringsplan om at fremme kapitalmarkedsunionen. Samtidig udløses finansiering til små og mellemstore virksomheder (SMV'er) på tværs af sektorer, herunder centrale områder som klima og innovation. "Vi øger vores deltagelse i securitiseringsmarkedet," siger Manuel Conthe, lånemedarbejder i Den Europæiske Investeringsbank. "Det er effektiv finansiering af lån til SMV'er."

Det er årsagen til, at EIB-Gruppen arbejdede med en investering på 530 mio. EUR i en securitiseringstransaktion med Banco Santander, som blev underskrevet i maj 2024. Den Europæiske Investeringsbank investerede 440 mio. EUR i højt ratede værdipapirtrancher, der var baseret på en pulje af Banco Santanders udlån til

“ **Vi skal strategisk gå efter at sætte ind med EIB-Gruppens investeringer og indsats der, hvor markedet og låneudstederne har mest brug for os.** ”

kunderne, mens 60 mio. EUR blev tildelt trancher, der ikke var ratet som "investment grade". Til gengæld ville Banco Santander udstede nye lån for to gange dette beløb til spanske SMV'er og midcapvirksomheder, som spiller en central rolle i den spanske økonomi med hensyn til beskæftigelse og vækst. "Ved at sælge disse obligationer frigør vi kapacitet til yderligere udlån til vores kunder," siger Koldo Oleaga Gascue, chef for kapitalmobilisering hos Santander i Madrid. "Vi genanvender kapital, og vi øger vores støtte til lokalsamfund og kunderne."

Udfylder hul på markedet for securitisering

Det europæiske marked for securitisering er vokset en hel del siden midten af 2010'erne. Det er dog hovedsagelig begrænset til trancher af aftaler med lavere risiko. Seniortrancher, som har en lavere risiko og dermed et lavere afkast, udgør størstedelen af de mest securitiserede strukturer – ofte næsten 80 %, som i Santanders securitiseringstransaktion. Det betyder, at banker som Santander skal placere et betydeligt beløb i denne type tranche på markedet.

Her spiller investeringen fra EIB-Gruppen en central rolle. "Ved at købe en vigtig del af seniortranchen gør EIB-Gruppen det nemmere at placere hele strukturen for meget store transaktioner på markedet," siger Bálint Kónya, analytiker for struktureret finansiering i Den Europæiske Investeringsfond.

Den Europæiske Investeringsfond er Den Europæiske Investeringsbanks datterselskab med fokus på SMV'er. Selv om dens investering i Santanders securitiseringstransaktion var meget mindre – 30 mio. EUR – er dens ekspertise i syntetiske værdipapirer afgørende for strukturering, forhandling og udførelse af securitiseringstransaktioner for både Den Europæiske Investeringsfond og Banken. Den Europæiske Investeringsfonds bidrag, som medførte, at Santander indvilligede i at udstede en portefølje på 60 mio. EUR i nye lån til SMV'er og små midcapvirksomheder, omfattede også et tilsagn om, at 30 % af de nye lån skulle gå til bæredygtige investeringer, og 20 % skulle gå til "kønsbalancefinansiering", f.eks. til virksomheder drevet af kvindelige iværksættere.

Karen Huertas, seniorinvesteringsforvalter i Den Europæiske Investeringsfond, mener, at disse aftaler viser, hvor værdifuld EIB-Gruppen er i kapitalmarkedsunionen. "EIB-Gruppens deltagelse i disse aftaler viser, at securitiseringstransaktioner er økonomisk effektive og virkningsfuldt placeret på markedet, og samtidig bidrager vi stadig til væksten i den europæiske økonomi," siger Karen Huertas. "Vi skal strategisk gå efter at sætte ind med EIB-Gruppens investeringer og indsats der, hvor markedet og låneudstederne har mest brug for os."

Født og opvokset i EU

Europæiske virksomheder har tendens til at gå efter bankfinansiering i højere grad end virksomhederne i USA og Asien, hvor der er et større venturekapitalmarked. Derfor opkøbes europæiske opstartsvirksomheder ofte af amerikanske investorer. De europæiske kapitalmarkeder er heller ikke lige så dybe som de amerikanske, fordi de er nationale og derfor har en forholdsvis begrænset størrelse.

Den seneste indsats for at fremme kapitalmarkedsunionen begyndte med et initiativ fra Europa-Kommissionen i 2020. På Det Europæiske Råds topmøde i Bruxelles i marts 2023 opfordrede EU's regeringschefer "til en intensivering af den fælles indsats med inddragelse af politiske beslutningstagere og markedsdeltagere i hele Unionen, for at kapitalmarkedsunionen kan bringes videre." I oktober 2024 bifaldt EU's finansministre forslag fra Den Europæiske Investeringsbank om at uddybe kapitalmarkedsunionen.

EIB's formand Nadia Calviño har nævnt flere måder, hvorpå Den Europæiske Investeringsbank kan levere nogle af byggestenene til kapitalmarkedsunionen, så "idéer, der er født i EU, forbliver i EU." En af disse idéer er en securitiseringsplatform, som vil give mulighed for mere standardiserede transaktioner, idet mindre banker vil blive inddraget og deres kapital frigivet til gengæld for udlån til SMV'er.

Tidskrævende

Standardisering er vigtigt, fordi det er kompliceret og tidskrævende at udarbejde skræddersyede securitiseringstransaktioner.

I juli underskrev Den Europæiske Investeringsbank en aftale med den store franske bankkoncern BPCE. Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Investeringsfond opkøbte seniorgæld – Banken investerede 750 mio. EUR og Fonden 50 mio. EUR. Til gengæld indvilligede BPCE i at udstede nye lån for to gange dette beløb inden for tre år. Det er første gang i Den Europæiske Investeringsbanks virke i Frankrig, at de nye lån vil være målrettet små virksomheder i innovationssektoren, herunder sundhedsteknologi. "Det her vil vi helt

sikkert gøre mere af," siger Nicolas Mardam-Bey, den lånedarbejder i Den Europæiske Investeringsbank, der arbejdede med aftalen. "I kapitalmarkedsunionen bør lovgivningen lempes for at give mulighed for mere udstedelse."

“ **Omfanget af Den Europæiske Investeringsbanks finansieringer giver mulighed for økonomisk effektivitet.** ”

Indtil kapitalmarkedsunionen bringes videre, letter Den Europæiske Investeringsbanks deltagelse i sig selv aftaler, som ellers måske slet ikke ville være blevet indgået. "Omfanget af Den Europæiske Investeringsbanks finansieringer giver mulighed for

økonomisk effektivitet," siger Jean-Philippe Foeillet, ekspertchef for BPCE's Natixis investeringsbankenhed. "Disse transaktioner kræver mange ressourcer og en hel del tid og informationsteknologi, så stordriftsfordele kan give en bedre forvaltning."

Givet omfanget af aftalen med Den Europæiske Investeringsbank ved Jean-Philippe Foeillet, at han vil være i stand til at tiltrække andre investorer til den samme struktur.

Strukturer, der kan blive til platforme

Den struktur, der er udarbejdet for BPCE-aftalen, er endnu mere kompleks end den typiske securitisering – og mere innovativ.

De fleste securitiseringstransaktioner indebærer en fastlagt pulje af underliggende lån, som er udstedt i løbet af en bestemt periode. BPCE-aftalen giver den franske bank mulighed for regelmæssigt at udskifte de underliggende lån med nye lån. Banken kan faktisk opretholde den samme struktur i flere årtier, længe efter at de først underliggende lån er tilbagebetalt. Denne struktur er altså tættere på den type platform for securitisering, som Den Europæiske Investeringsbank kunne tænkes at konstruere som led i sin støtte til kapitalmarkedsunionen, siger Jesper Skoglund, som arbejder med struktureret finansiering i Den Europæiske Investeringsfond, og som arbejdede med BPCE-aftalen. "Vi vil fortsætte med at iværksætte sådanne former for securitiseringsinstrumenter for at tilskynde til nyudlån," siger han. "Det vil skabe et mere aktivt marked for securitisering i Europa og øge udlånet til realøkonomien."

Spyspidser for teknologi

Den Europæiske Investeringsfond står også bag et andet initiativ til kapitalmarkedsunionen fra EIB-Gruppen, nemlig en selvstændig investeringsplatform.

Formålet med European Tech Champions Initiative er at udfylde et hul på venturekapitalmarkedet i Europa ved at mobilisere offentlige og private ressourcer. Det skyldes, at de fleste deep tech-virksomheder i Europa er finansieret af udenlandske investorer. Kun en lille del finansieres af europæiske investorer, idet næsten ingen finansiering er fra kapitalmarkederne.

Den Europæiske Investeringsfond tegner sig for en stor portion af den venturekapital, der nu engang er i Europa, da den investerer i fonde, som så igen investerer i opstartsvirksomheder og scaleupvirksomheder. Det vil Tech Champions Initiative 2.0 også gøre – men det vil også gå efter at mobilisere store puljer af ressourcer fra f.eks. europæiske pensionsfonde og forsikringsselskaber, som vil blive indlemmet i Tech Champions gennem et investeringsinstrument. Normalt vil sådanne investorer synes, at venturekapital ikke er det værd, fordi det er så tids- og ressourcekrævende at foretage selv forholdsvis små venturekapitalinvesteringer. Tech Champions Initiative 2.0 vil give dem mulighed for at foretage større investeringer gennem et instrument, som på én gang giver adgang til en hel diversificeret europæisk portefølje af venturekapital. "Når først investorerne lærer aktivklassen bedre at kende, vil de være mere ivrige efter at tildele de ressourcer, der skal til," siger Adrian Zambrano, struktureringsekspert i Den Europæiske Investeringsfond.

Venturekapitalmarkedet i Europa får en dobbelt saltvandsindsprøjtning fra Tech Champions-initiativet. For det første vil investorer såsom pensionsfonde komme ind på markedet ved at investere i Tech Champions-platformen. For det andet vil det medføre øgede investeringer i venturekapitalfonde, der giver flere af disse fonde mulighed for at rejse nok kapital til at nå deres mål. Det vil øge den finansiering, der er til rådighed for opstartsvirksomheder og scaleupvirksomheder. "Vi arbejder på at give europæiske investorer adgang til denne aktivklasse," siger Adrian Zambrano. "Trods de store udfordringer forventer vi, at det vil blive en banebrydende løsning."

For at få fonden op at stå har seks EU-medlemsstater og Den Europæiske Investeringsbank investeret 3,7 mia. EUR. Fonden forventes at åbne for private investorer i 2025.

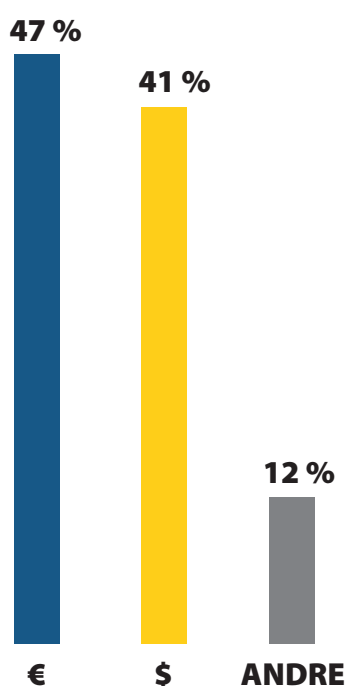
“ **Vi forventer, at det vil blive en banebrydende løsning.** ”

HVOR MIDLERNE KOMMER FRA

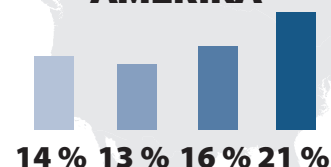
Den Europæiske Investeringsbank, som er en af verdens største multilaterale finansielle institutioner og leverandører af klimafinansiering, har forpligtet sig til at drive økonomisk vækst, støtte klimaindsatsen og fremme sociale fremskridt over hele Europa og verden. Med henblik på at opfylde de ambitioner samt målene for udlån rejser Den Europæiske Investeringsbank langfristet kapital gennem udstedelse af obligationer på de internationale kapitalmarkeder. Obligationerne tiltrækker investorer over hele verden.

2024 rejste vi 63,4 mia. EUR ved at udstede obligationer, herunder 18,3 mia. EUR i grønne obligationer og bæredygtighedsobligationer, i 13 valutaer. Bankens hovedfokus var på euro og amerikanske dollars, men den udstedte også obligationer i andre valutaer som australske dollars, schweizerfranc, egyptiske pund, britiske pund, Hongkongdollars, indiske rupees, mexikanske pesos, norske kroner, polske złoty, svenske kroner og sydafrikanske rand for at diversificere finansieringskilderne.

UDSTEDELSE EFTER VALUTA

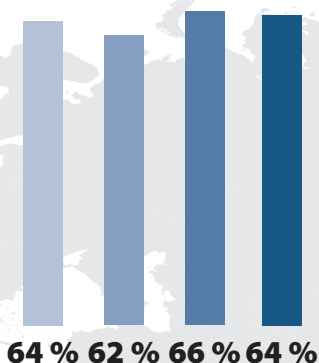
NORD-, SYD- OG MELLEMAMERIKA

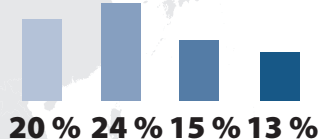
Disse udstedelser tiltrækker fortsat primært europæiske investorer, som tegner sig for ca. to tredjedele af de samlede investeringer. Den sidste tredjedel udgøres af investorer fra Asien, Nord-, Syd- og Mellemamerika samt Mellemøsten og Afrika. Det understreger Den Europæiske Investeringsbanks globale tiltrækningskraft.

Den Europæiske Investeringsbank er førende inden for innovation på kapitalmarkederne og er derfor spydspids for bæredygtig finansiering og digital omstilling. I 2024 nåede vores udstedelse af grønne obligationer og bæredygtighedsobligationer op over 100 mia. EUR. Vi udstedte den første grønne obligation i 2007. Disse obligationer er øremærket til finansiering af miljø- og sociale projekter. Vores seneste pionerarbejde omfatter bl.a. udstedelse af adskillige digitale obligationer. Vi forstærkede vores førerposition inden for digital innovation i 2024 ved at deltage i Eurosystemets forskningsarbejde med nye teknologier til engrosafvikling i centralbankpenge.

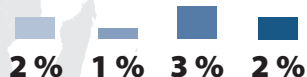
EUROPA

ASIEN

MELLEMØSTEN OG AFRIKA

■ 2021 ■ 2022 ■ 2023 ■ 2024

LEDELSE

EIB er et EU-organ, som står til ansvar over for medlemsstaterne, og en bank, som følger bedste praksis med hensyn til beslutningstagning, ledelse og kontrolprocedurer.

Styrelsesrådet består af ministre fra hver af de 27 medlemsstater, sædvanligvis finansministrene. Styrelsesrådet opstiller retningslinjer for Bankens kreditpolitik og godkender hvert år årsregnskabet. Det træffer beslutning om kapitalforhøjelser og om Bankens deltagelse i finansieringer uden for Den Europæiske Union. Desuden udnævner det medlemmerne af bestyrelsen, direktionen og revisionsudvalget.

Bestyrelsen træffer afgørelse vedrørende lån, låntagningsprogrammer og andre finansieringsanliggender. Den holder møde en gang om måneden for at sikre, at Bankens drift er i overensstemmelse med EU-traktaterne, Bankens egne vedtægter samt styrelsesrådets almindelige retningslinjer. Bestyrelsen består af 28 medlemmer, idet de 27 medlemsstater og Europa-Kommissionen udpeger et medlem hver. Desuden er der 31 suppleanter. Med henblik på at øge bestyrelsens faglige ekspertise kan bestyrelsen ved selvsupplering desuden udvides med seks eksperter, der deltager i bestyrelsens møder som rådgivere uden stemmeret. Medmindre andet er fastsat i vedtægterne, træffes beslutninger med et flertal, der repræsenterer mindst 50 % af medlemsstaternes tegnede kapital samt mindst en tredjedel af de stemmeberettigede medlemmer. EIB's formand er ligeledes formand for bestyrelsen uden stemmeret.

Direktionen er Bankens interne besluttende organ. Den fører tilsyn med Bankens løbende forretninger, ligesom den forbereder og drager omsorg for udførelsen af bestyrelsens beslutninger. Den holder møde en gang om ugen. Direktionen arbejder under formandens ledelse og bestyrelsens kontrol. De øvrige otte medlemmer er EIB's næstformænd. Medlemmerne udnævnes for et tidsrum af seks år, der kan fornyes, og er kun ansvarlige over for Banken.

Desuden har Banken et uafhængigt Revisionsudvalg, der er direkte ansvarligt over for styrelsesrådet. Det er ansvarligt for revisionen af EIB's og EIB-Gruppens regnskaber og for årlig verifikation af, om EIB's finansieringer udføres – og regnskaberne føres – på passende vis, og efterprøver, om Bankens aktiviteter er i overensstemmelse med bedste bankpraksis. Revisionsudvalgets årsberetning for det pågældende finansår forelægges styrelsesrådet med direktionens erklæring. Udvalget består af seks medlemmer, der udnævnes for et tidsrum af seks regnskabsår i træk, som ikke kan fornyes. Desuden kan styrelsesrådet udnævne tre observatører til at hjælpe udvalget med specifikke opgaver.

HØJDEPUNKTER FRA GRUPPENS FORRETNINGSPLAN 2025-2027

- **Erhvervsvekst og konkurrenceevne**
- **Investeringer i venturegæld med højere risiko**
- **Forskning i og udvikling af disruptive teknologier**
- **Vedvarende energi og bæredygtig infrastruktur**
- **Sikkerhed og forsvar**

I perioden 2025-2027 forventer vi at have fokus på vidtrækkende teknologiske ændringer, de voksende omkostninger i forbindelse med klimaforandringerne og efterspørgslen efter større investeringer i forsvar, boliger og de globale behov.

Vores samlede underskrevne aftaler ventes at stige til omkring 95 mia. EUR i 2025.

Bankens finansieringer inden for klimaindsats og miljømæssig bæredygtighed vil fortsat udgøre over 50 % i 2025. Vi vil øge støtten til erhvervsvekst og konkurrenceevne og samtidig investere flere midler i egenkapital- og venturegældsprojekter med højere risiko.

I 2025 vil vi arbejde for at støtte sektorer som vedvarende energi og bæredygtig infrastruktur, energinet og samkøringslinjer, bedre bilproduktion, mere grøn brint og lagring og reduktion af kulstofemissioner fra tung industri.

Vi vil støtte det nye Strategic TechEU-program for at øge finansieringen til forskning, digitalisering og teknologi. Vi vil forhøje investeringerne til nye teknologier som kvantecomputing, kunstig intelligens, bioteknologi og sundhedsvidenskab.

EIB-Gruppen vil udvide bistanden til sikkerheds- og forsvarsindustrien. Der er allerede underskrevet partnerskabsaftaler med Natos innovationsfond og Det Europæiske Forsvarsagentur.

Vi vil øge den finansielle støtte og rådgivningsstøtten til økonomisk overkommelige boliger, især til de yngre generationer. Vi fremhæver især tre områder: forskning i ny byggeteknologi, ældre boligernes energieffektivitet og bygning af nye økonomisk overkommelige boliger.

Vi forventer at foreslå nye initiativer i 2025 til fremme af en stærkere kapitalmarkedunion. Vi vil fremsætte forslag rettet mod mere robuste markeder for grønne og digitale obligationer med det formål at hjælpe europæiske virksomheder med at tiltrække mere offentlig og privat finansiering. Den Europæiske Investeringsfond vil spille en hovedrolle i spidsen for venturekapitalsektoren.

EIB Global vil fokusere på sektorer som vandforsyning, små virksomheder og energieffektivitet. Vi vil stadig støtte Ukraine og udvidelsen af Den Europæiske Union mod øst. Afrikas Middelhavsområde og Afrika syd for Sahara vil fortsat være de vigtigste mål for vores globale arbejde.

Endelig vil EIB-Gruppen fortsætte arbejdet med at forenkle processer for at kunne tilbyde hurtigere finansiel og rådgivningsmæssig støtte med sigte på at styrke Europas konkurrenceevne. Vi vil fremsætte ambitiøse forslag om forenkling af finansieringsmandater, reducere indberetningskravene og mindske bureaukratiet.

Den Europæiske Investeringsbanks centrale prioriteter
Dyk dybere ned [her](#)

PRIORITETER FOR VELSTAND

Den Europæiske
Investeringsbank | Gruppe